

Valla Vaatleja

KEHTNA VALLA AJALEHT AASTAST 1993

NR 9 (301) OKTOOBER 2023

Täna lehe vahel Tervise ja turvalisuse eri!

Õpetajate päev!

Vasakult tagareas: Ester Randma, Piret Uibotalu, Ea Hark, Lea Karjane, Eha Sepp, Tanel Viks. Vasakult esireas: Saima Randjärv, Sigrid Kressel, Keiu Kuresaar, Önnela Sepman, Kati Kraav, Kristi Lehtla, Kadi Saks, Viive Raam, Maret Salumäe, Rynaldo Puusep.

Foto: AARE HINDREMÄE

Kehtna vallal on traditsiooniks saanud oma koolide armsate õpetajate tänamine ja tunnustamine. Õpetajate pühendumus, kannatlikkus ja kirk teadmisi jagada on hindamatu. Õpetajate roll meie tuleviku kujundamisel on olulise mõjuga, sest olles õpilastele suunanäitajateks nende arengu- ja haridusteele, kujundavad nad homset Eesti ühiskonda tervikuna.

Tänavune tunnustusüritus toimus 5. oktoobril Kehtna

Kutsehariduskeskuses. Üritusele oodati kõikide valla koolide ja lasteade õpetajaid ning haridustöötajaid. Nagu eelnevatel aastatel, oli ka seekord osavõtt arvukas.

Piduliku ürituse juhatas sisse Kehtna Klubi juhataja Sigrid Kalle-Vainola ning tervituskõne pidas vallavanem Tanel Viks. Tunnustusüritusel said tänukirjad Kehtna valla 2023. aasta parimad õpetajad. Samuti tunnustati tublisid ja pühendunud

koorijuhte ning tantsurühmade juhendajaid, kelle panus meie valla laste osalemissse noorte laulu- ja tantsupeol on tohutu. Eraldi tunnustuse said ka kolm Kehtna Kunstide Kooli õpetajat, kes on hinnatud kunstihariduse edendajad, kelle õpilased on edukalt osalenud üleriigilistel kunstikonkurssidel.

Muusikalise elamuse andis Pille Matt, kes viis kuulajad gongihelide saatel erilisele muusikarännakule. Kõikidel

Kehtna valla aasta õpetajad 2023:
Kehtna Põhikool – Sigrid Kressel
Valtu Põhikool – Kati Kraav
Järvakandi Kool – Kristi Lehtla
Eidapere Kool – Ester Randma
Kehtna Lasteaed Siller – Sirje Kaal
Valtu Lasteaed Pesapuu – Önnela Sepman
Kehtna Kunstide Kool – Keiu Kuresaar
Tunnustuse saanud koorijuhid ja tantsurühma juhendajad:
Lea Karjane
Ea Hark
Viive Raam
Eha Sepp
Kadi Saks
Tunnustuse saanud kunstiõpetajad:
Saima Randjärv
Piret Uibotalu
Keiu Kuresaar

õpetajatel oli võimalus osa saada põnevast õpitoast, mille viis läbi Rohenäpp, kes andis kasulikke nippe, kuidas tubastes tingimustes pisirohetaimi kasvatada. Peolaua kattis Kaire Magus Maailm.

Armsad õpetajad, me täname teid!

Maret Salumäe, haridus- ja kultuuritööspsialist ja andmekaitsepspsialist

Valla Vaatleja käis degusteerimas Kehtna Lihatööstuse tooteid. Foto: AARE HINDREMÄE

Lk 7

Ruth Gilden pälvis Raplamaa hõbedase rinnamärgi

Ruth Gilden.

Foto: erakogu

29. septembril tähistati Raplamaa VI Omavalitsuspäeva Valtu Seltsimajas. Sel puhul antakse hõbedane rinnamärk Raplamaa parimatele omavalitsustöötajatele.

Tuleb märgata inimest, kes on pealtnäha märkamatu, kuid väga oluline!

Ruth Gilden on töötanud Kehtna Vallavalitsuses ligi 30 aastat. Oma tööd teeb ta kohusetundlikult, samas püüab alati leida kompromisse ja on orienteeritud lahenduste leidmisele. Probleme lahendab ta kindlameelselt ja rahulikult. Tänu sihipärasele tegevusele ei hiline palgapäev kunagi. Alati, kui minna midagi küsima, saab kohe vastuse.

Ruth on abivalmis ja toetav kolleeg. Kolleegide arvates on ta sõbralik ja lahe töökaaslane, hea kuulaja, alati naeratav ja soe inimene. Täpne ja tähelepanelik.

Kehtna valla teenetemärgi pälvis kindralmajor Manivald Kasepõld

19. august 1991. Manivald Kasepõld on Tallinnas. Päev on alanud ärevalt ja segaste tunnetega. Nõukogude Liidu Kesktelevisioon näitab hommikust peale balletilavastust. Hommikune ballett ei tähenda Nõukogude Liidus kunagi midagi head.

Aastaid hiljem ei mäleta muidugi keegi enam, kas see oli Tšaikovski „Luikede järv“ või „Pähklipureja“, mis hommiku-programmi asendas. Vist ikka „Luikede järv“, kuigi, mis vahet seal on. NSV Liidus oli nii, et kui hommik algab balletiga, siis on midagi väga erilist juhtunud – kas valmistatakse teatama, et

mõni riigijuhtidest on surnud või on uppunud suur reisilaev või on lennuk koos reisijatega taevast alla sadanud...

Segadused on alati murettekitavad, see segadus teeb aga eriti murelikuks. Uudiseid täiendatakse käigult ja täiendused kinnitavad, et muretsemiseks on põhjust: Moskvast on olnud riigipööre ja Eesti suunas liigub pikk kolonn Vene eriuksuslasi. Neid, kes, kui vaja, oskavad ka labidatega tappa...

Kehtna valla teenetemärgi kavaler kindralmajor Manivald Kasepõld.

Foto: TAIMO TAMMIK

Loe lk 6

Mälestuspink Mall ja Toivo Niinemetsale

Õpetajate päev algas Kehtna Põhikoolis sel aastal teisiti, koolipere kogunes õue. Meil oli külas kooli pikaajane direktor Toivo Niinemets. Ja seda väga hea põhjusega.

Avasime Mall ja Toivo Niinemetsale mälestuspingi kustumatu jälje jätmise eest Kehtna kooli haridusellu. Mall Niinemets oli sõbralik ja südamliselt algklasside õpetaja ning rahvatantsujuht. Toivo Niinemets aga pikaajane (27 aastat) kooli direktor. Nende mõlema panus kooli arengusse on olnud hindamatu ja südamega tehtud. Ilmselt seetõttu otsustasidki suuresti kooli vilistlased kevadel kooli juubelit tähistades, et just nemad on õiged inimesed, kellele võiks kooli ette paigaldada pink pühendatud olla.

Toivo Niinemets endale ja oma abikaasale pühendatud pingil.

Foto: AARE HINDREMÄE

Täpselt tema sünnipäeval, 5. oktoobril saimegi pingi Toivo Niinemetsale pidulikult üle anda ja hiljem avanes kogu kooliperel võimalus talle sünnipäevalaulu laulda.

Aitäh vilistlastele sellist mõtet ja ettevõtmist toetamast!

Kersti Mäevälja

Kehtna Vallavolikogus

Kehtna Vallavolikogu istung toimus Kehtna vallamajas. Toimus YouTube'i ülekannet Kehtna Vallavalitsuse kanalil (ülekanne on järelvaadatav 12 kuud). Istungit juhatas volikogu esimees Katrin Anto ning osales 17 volikogu liiget: Kristo Kaaring, Enar Karuoja, Marko Matson, Mikk Meinberg, Moonika Schmidt, Lauri Mölder, Piret Priivits, Illar Olesk, Siim Riisenberg, Riina Tomingas, Angelyca Vaerand, Eno Hermann, Tõnis Blank, Villy Vörk, Mait Järvik, Allar Läll.

1. Eelarvestrateegia I lugemine

Kuulati Marika Ojaperve ettekannet Kehtna valla eelarvestrateegiast. Marika Ojaperv selgitas, et eelarvestrateegiat vaadatakse igal aastal üle ning käesoleval aastal käsitletakse perioodi 2024-2027. Marika Ojaperv selgitas, et strateegiat koostades on lähtutud eelkõige Rahandusministeeriumi 2023. aasta suvisest majandusprognoosist.

Marika Ojaperv andis ülevaate peamistest näitajatest. Toimus arutelu. Volikogu võttis info teadmiseks.

Päevakorrapunkti arutelu ja otsustamise ajal oli YouTube'i otse-ülekandes paus, kuna teenetemärgi saaja avalikustatakse valla aasta-päeval 21. oktoobril.

2. Teenetemärgi annetamine

Kuulati Katrin Anto ettekannet Kehtna valla teenetemärgi saaja kohta. Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

3. Kehtna Vallavolikogu 20.06.2023 otsuse nr 94 „Kehtna Vallavalitsuse liikmete arvu ja struktuuri ning koosseisu kinnitamine ning vallavalitsuse liikmele hüvitise määramine“ muutmise

Kuulati Tanel Viksi ettekannet vallavalitsuse koosseisu muutmise seoses Sille Valinu avaldusega vallavalitsuse koosseisust lahkumiseks 1. septembrist 2023. Tanel Viks andis teada, et vallavalitsuse uuteks liikmeteks on Rait Verrev ning Mati Kutser. Toimus arutelu.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

4. Kinnisasja omandamiseks loa andmine / Tuulapõllu

Kuulati Ene Sule ettekannet LignaMets OÜ-le loa andmisest Kehtna vallas Rõue külas asuva Tuulapõllu kinnisasja omandamiseks.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

Enar Karuoja taandas ennast 5. päevakorrapunkti otsustamisest, lähtudes korruptsioonivastase seaduse § 11 lõike 1 punktist 1.

5. Vara omandamine / Ööbiku tee

Kuulati Ene Sule ettekannet Laxnel OÜ avaldusest kohalikule omavalitsusele tasuta üle anda Ööbiku tee kinnisasi Kābikūlas (100% transpordima). Ene Sulg selgitas, et Ööbiku tee on ligipääsuks avalikult kasutatavalt Kābikūla teelt kuuele elamuga kinnisasjale.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

Hans-Jürgen Schumann selgitas päevakorrapunktide 6, 7 ja 8 vaates, et detailplaneeringu taotlusega algab protsess, mil volikogul tuleb kolm korda otsustada, enne kui objekt jõuab ehitusõiguse ja -loani. Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate, et esimene etapp on detailplaneeringu algatamise loa andmine, teine etapp on detailplaneeringu projekti lahenduse heakskiitmine ning kolmas etapp pärast avalikustamise protsessi on volikogus detailplaneeringu kehtestamine.

Enar Karuoja taandas ennast 6. päevakorrapunkti otsustamisest, lähtudes korruptsioonivastase seaduse § 11 lõike 1 punktist 1.

6. Aiandi põik 1 ja Aiandi tn 1 maaüksuse detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise

Kuulati Hans-Jürgen Schumanni ettekannet Kehtnas Aiandi põik 1 ja Aiandi tn 1 maaüksuse detailplaneeringu algatamisest.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

7. Detailplaneeringu algatamine T1 tuuleala - Pae taastuvenegiapark

8. Detailplaneeringu algatamine T2 tuuleala - Lau taastuvenegiapark

Hans-Jürgen Schumann andis ühise ülevaate päevakorrapunktide 7 ja 8 taastuvenegiaparkide T1 ja T2 detailplaneeringute algatamise teemal.

Hans-Jürgen Schumann selgitas, et TMV Green OÜ on pärast üldplaneeringu kehtestamist esitanud detailplaneeringu algatamise taotlused T1 Pae ja T2 Lau taastuvenegiaparkide rajamiseks. Taotluses on kirjeldatud, et Pae T1 alale võiks planeerida 9 tuulikut ning Lau T2 alale 6 tuulikut. Täpne tuulikute arv ja mõõdud selguvad planeeringu koostamise käigus. Hans-Jürgen Schumann selgitas, et komisjonides toimunud taastuvenegiaparkide detailplaneeringute taotluste aruteludes toodi välja suur huvi võimalike mõjupiirkonda jäävate kinnistuomanike saadavate hüvitiste osas, kuid täpseid summasid ei ole võimalik välja tuua, kuna planeerimisprotsess on alles alguses. Hans-Jürgen Schumann lisas, et huvilistel on võimalik tutvuda Keskkonnatasude seaduse § 213 maismaal paikneva tuuleelektrijaama tuuleenergia elektrienergia tootmise tasudega.

Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate tuuleenergeetika aladest üldplaneeringu menetluses.

Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate septembrikuus Pärnumaal avatud Saarde tuulepargist ning soovitas huvilistel minna sellega tutvuma, et saada reaalne visuaalne ülevaade tuulikute ja nende visuaalsest mõjust. Hans-Jürgen Schumann selgitas, et Saarde tuulepargis on üheksa 230 meetri kõrgust tuulikut, mille koguvõimsus on 39 MW, planeeritav aastane toodang 135 GWh.

Hans-Jürgen Schumann selgitas, et planeerimine on keeruline protsess ning lühidalt ei ole võimalik seda kokku võtta. Ta lisas, et huvilised saavad planeerimisega seotud teemade kohta lisainformatsiooni www.planeerimine.ee lehel.

Hans-Jürgen Schumann ütles, et

arendaja on piirkonna paljude maaomanikega lepingud sõlminud.

Toimus arutelu.

7. Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

8. Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

9. Kehtna Vallavolikogu 24.05.2023 määruse nr 26 „Huvihariduses ja huvitegevuses osalemise kord“ muutmine

Kuulati Rynaldo Puusepa ettekannet määruse „Huvihariduses ja huvitegevuses osalemise kord“ muutmise.

Rynaldo Puusep selgitas, et § 1 lõike 1 muudatuse eesmärk on täpsustada, et toetus on suunatud noortele, kes elavad toimetulekuraskustega leibkonnas. Rynaldo Puusepa sõnul on mõistlik määratleda toimetulekuraskustes leibkonda kui leibkonda, kus noor elab ning netosissetulek iga pere liikme kohta jääb alla 1/2 Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud töötasu alammäära, mis 2023. aastal on 362 eurot. Rynaldo Puusep täpsustas, et mõiste muutmine muudab määruse kodaniku jaoks selgemaks ja taotluse menetlemise vallavalitsuse jaoks lihtsamaks.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

10. Raplamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule määratud asendaja tagasikutumine ning uue asendaja määramine

Kuulati Katrin Anto ettekannet Raplamaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule uue asendaja määramisest seoses Hendrik Rossi tagasiastumisega. Katrin Anto lisas, et asendajaks hakkamiseks on andnud nõusoleku Leaanyka Leisson.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

11. Muud küsimused

1. Spordi- ja noorsootööspsialist Killu Sika andis ülevaate oma senistest kogemustest ja edasistest plaanidest Kehtna vallas. Volikogu võttis info teadmiseks.

2. Villy Vörk andis ülevaate MTÜ Klaasipealinna Kool loomise ideest.

Volikogu võttis info teadmiseks.

3. Katrin Anto andis ülevaate Rohelise Jõemaa Koostöökogus korraldatud Gruusia reisist, kus ta septembri alguses osales.

Volikogu võttis info teadmiseks.

4. Rynaldo Puusep andis ülevaate haridusvaldkonna teemadest:

* õpilaste arv koolides;

* olulised päevakajalised teemad hariduse valdkonnas;

* peamised väljakutsed 2023/24

5. Angelyca Vaerand luges ette vallakodaniku murekirja Järvakandi tänavate remonditööde teemal.

Kiri on avalikult dokumendiregistris 4-8/2023/2891.

Volikogu võttis info teadmiseks.

Järgmine volikogu istung toimub 18. oktoobril.

Huvilised saavad tutvuda detailsemate dokumentidega kodulehel www.kehtna.ee ja järelvaadata 27.09.2023 volikogu istungit Kehtna Vallavalitsuse YouTube'i kanalil.

Triin Tarre, volikogu sekretär

Kehtna Vallavolikogu istung toimus Kehtna vallamajas. Toimus YouTube'i ülekannet Kehtna Vallavalitsuse kanalil (ülekanne on järelvaadatav 12 kuud). Istungil osales 18 volikogu liiget: Katrin Anto, Kristo Kaaring, Enar Karuoja, Marko Matson, Moonika Schmidt, Lauri Mölder, Piret Priivits, Illar Olesk (lahkus istungilt kl 17.50), Siim Riisenberg, Tõnis Blank, Villy Vörk, Ervin Lega, Katrin Velleste, Leaanyka Leisson, Kalju Kalda (lahkus istungilt kl 17.50), Mait Järvik, Allar Läll, Angelyca Vaerand.

1. Vallavanema ülevaade

Tanel Viks andis ülevaate kohaliku omavalitsuse tegevust mõjutavatest teguritest minevikus, olevikus ja tulevikus.

Tanel Viks selgitas, et Kehtna valla on hetkel 16 hallatavat asutust ning pikemas plaanis on eesmärk sarnaselt juba ühtse juhtimise alla viidud raamatukogudega teha sama ka teiste allasutustega, et see arv oleks 8-9. Tanel Viks töi välja, et oluline eesmärk on haridusvaldkonna reformimine, mis seoses riikliku väikekoolide toetamise meetmega hõlmab eelkõige Eidapere Kooli säilitamist koolipunktina. Tanel Viks lisas, et vastava eelnõuga on plaanis tulla volikogu ette tõenäoliselt jaanuaris.

Pärast ettekannet vastas vallavanem volinike küsimustele.

Volikogu võttis info teadmiseks.

2. Eelarvestrateegia II lugemine ja vastuvõtmine

Marika Ojaperv andis ülevaate eelarvestrateegiale esitatud muudatusetepanekutest ja vallavalitsuse esitatud arvamusest ettepanekutele.

Eelarve- ja arengukomisjoni esimees Moonika Schmidt kinnitas, et komisjon arutas ettepanekuid ning on seisukohal eelarvestrateegia II lugemise järel vastu võtta.

Küsimusi ei esitatud.

Määrus kehtestati poolthälteenamusega.

3. Kehtna Vallavolikogu 21.02.2022 otsuse nr 28 „Kehtna valla esindajate määramine Kehtna valla üldhariduskoolide ja huvikooli hoolekogusse“ muutmine / Eidapere Kooli hoolekogu esindaja määramine

Kuulati Rynaldo Puusepa ettekannet muuta Kehtna Vallavolikogu 21.02.2022 otsust nr 28 seoses Hendrik Rossi volituste peatamisega volikogus ja nimetada Kehtna Vallavolikogu koosseisu volituste tähtajaks Kehtna valla esindajaks Eidapere Kooli hoolekogusse Angelyca Vaerand.

Küsimusi ei esitatud.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

4. Kinnisasja omandamise loa andmine / P&E Property OÜ

Kuulati Ene Sule ettekannet P&E Property OÜ taotlusest loa saamiseks Põllu külas ja Kastna külas asuvate Kingevere ja Väike-Kingevere kinnisasjade omandamiseks vastavalt kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse paragrahv 4 lõike 6 alusel.

Majandus-, ettevõtlus- ja keskkonnamisjoni esimees Enar Karuoja

kinnitas, et komisjon arutas eelnõud ning seisukoht on esitada eelnõu otsustamiseks volikogusse.

Küsimusi ei esitatud.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

5. Sotsiaalkorterite nimekirja kinnitamine

Kuulati Margit Pärna ettekannet vallale kuuluvatest sotsiaalkorteritest.

Majandus-, ettevõtlus- ja keskkonnamisjoni esimees Enar Karuoja kinnitas, et komisjon arutas eelnõud ning seisukoht on esitada eelnõu otsustamiseks volikogusse.

Pärast ettekannet vastas Margit Pärna küsimustele.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

6. Vallavara võõrandamine / korterid

Kuulati Margit Pärna ettekannet korteritest, mida on valla plaanis võõrandada, kuna Kehtna vald ei vaja nimetatud korteriomandeid vallavalitsusele õigusaktidega antud ülesannete täitmiseks.

Majandus-, ettevõtlus- ja keskkonnamisjoni esimees Enar Karuoja kinnitas, et komisjon arutas eelnõud ning seisukoht on esitada eelnõu otsustamiseks volikogusse.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

7. Detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine / Hiie taastuvenegiapark

Kuulati Hans-Jürgen Schumanni ettekannet TMV Green OÜ taotlusest taastuvenegiaparki kavandamiseks valla üldplaneeringuga määratud perspektiivses tuuleenergia arengualas nimetusega T4.

Pärast ettekannet vastas Hans-Jürgen Schumann volinike küsimustele.

Otsus kehtestati poolthälteenamusega.

8. Muud küsimused

1. Villu Pihlakas andis ülevaate tehtud pindamistööde kohta Järvakandis, mille kohta eelmisel volikogu istungil loeti ette volinikule edastatud kodaniku murekiri. Villu Pihlakas selgitas, et on ise kirjeldatud teed üle vaadanud ning nende olukord on rahuldav, kuna tegemist oli paratamatult kõigest pindamisega, mitte uue asfaltkatte rajamisega.

2. Hans-Jürgen Schumann andis ülevaate Järvakandi Tootmise maaüksuse detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamise protsessist.

Hans-Jürgen Schumann selgitas, et Green Gravels OÜ on esitanud sisendandmed keskkonnamõju eelhindanguks, sh hinnang mõju olulisusele.

3. Leaanyka Leisson andis teada, et haridus- ja noorsootöökomisjon otsib oma ridadesse kahte uut aktiivset liiget.

Järgmine volikogu istung toimub 22. novembril.

Huvilised saavad tutvuda detailsemate dokumentidega kodulehel www.kehtna.ee ja järelvaadata 18.10.2023 volikogu istungit Kehtna Vallavalitsuse YouTube'i kanalil.

Triin Tarre, volikogu sekretär

Väljaandja: Kehtna Vallavalitsus (Pargi 2, Kehtna 79001)

Toimetusel on õigus lugusid toimetada ja lühendada

Novembrikuu lehe materjale ootab toimetus 20. novembriks

Valla leht internetis <https://kehtna.ee/valla-vaatleja>

Toimetaja: Aare Hindremäe, e-post vallavaatleja@gmail.com.
Tootja: Kredor OÜ
Tehniline toetus: Nädaline OÜ.
Trükk: AS Printall. Tiraaž 2800

www.facebook.com/kehtnavald

Kehtna vald tähistab 6. sünnipäeva

Katrin Anto.

Hea koduvalla rahvas!

Kuus aastat tagasi ühinesid Kehtna ja Järvakandi vald. Kuulusin siis Järvakandi valla volikogusse, olin sündmuste keskel. Läbirääkimised ei olnud kerged. Olime erinevate võimaluste otsingutel. Järvakandi vald oli kui vaene väljavaadeteta pruut, kaasas kohustused, mis hiljem ühinemisrahast sai ära tasutud.

Täna oleme suutnud üheskoos luua eduka ja toimiva valla. Meie finantsvõimekus on siiani olnud hea. Oleme üle elanud kriisid, mis meid on mõjutanud, ja peame olema valmis uuteks, mis meid ees võivad oodata. 2024. aasta eelarve koostamine tuleb keeruline. Investeeringute osas tuleb teha valikuid. Oluline on arvestada Kehtna valla kõiki suuremaid piirkondi. Plaanis on Valtu Põhikooli juurdeehitus, Valtu Spordimaja ümberehitus, Kaerepere kergliiklustee, Järvakandi Kooli spordiplatsi ehitus-renoveerimine, Lelle aleviku ÜVK rajamise esimene etapp. Ingliste Kultuurikeskuse/lasteaiahoone soojustamine. Tegelik elu näitab, kas tuleme selle kõigega toime.

Valmis on saanud üks suurprojekt: „Järvakandi tööstus-pargi arendamine“. Projekti kogu maksumus 1 506 523,00 eurot, sellest omafinantseering 225 978,45 eurot. Projekt viidi ellu kahes etapis.

Volikogu on kiitnud heaks Lelle uue kaupluse tuleku ja Järvakandi tankla ehitamise.

Tekkimas on uus vanasõna: „Seal, kus tegijaid, seal virisejaid!“

Sellel aastal sai Järvakandi alev suure osa valla eelarves olevast

teederahast, ligi 150 000 eurot. Kiirremont sai tehtud alevi põhilistel probleemsetel kohtadel. Iga kodanik peab mõistma, et valla eelarves teedele mõeldud 100 000 euro eest ei saa rajada ideaalset asfaltteed läbi küla ja alevi. Peame hakkama saama nende rahaliste vahenditega, mis meil on. Kahjuks vähendab riik kohalikele omavalitsustele teedehoolduseks mõeldud summasid, mitte ei anna selleks vahendeid juurde. Hetkel on koostamisel teehoiukava, mis annab selgema pildi ja läbi-paistvuse järgmistel aastatel plaanitavate teetööde kohta.

Volikogu olulisemad otsused 2023. aastal

20. juunil võttis Kehtna valla volikogu vastu kaks suurt otsust: kinnitati Kehtna valla arengukava aastateks 2035+ ning otsus Kehtna valla üldplaneeringu kehtestamise kohta.

Nii pikalt ei ole Kehtna vallas arengukava varem planeeritud. Rõõm oli käia meie valla eri piirkondades ja tutvuda sealsete inimestega. Igas kogukonnas toodi esile omad mured ja rõõmud. Meil on väga tublid ja ettevõtlikud kogukonnad. Õppisin nendelt kohtumistelt palju. Täna südamest kõiki piirkondlikel koosolekutel osalejaid!

Suur töö on tehtud, aga veel suurem töö seisab ees: arengukava tuleb hakata ka ellu viima! Siin on meil kõigil suur roll.

Kehtna valla üldplaneeringu koostamise põhieesmärk on valla ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ning selle alusel planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste, sealhulgas maakasutuse juhtotstarvete määramine. Kogu protsess kestis neli aastat. Üldplaneeringusse on sisse kirjutatud viie tuulepargi ala. Hetkel jäi välja kõige suurem, T6 tuulepargi ala.

Arendaja TMV Green OÜ on pärast üldplaneeringu kehtestamist esitanud detailplaneeringu algatamise taotlused T1 Pae ja T2 Lau taastuvenergiaparkide rajamiseks. Taotluses on kirjeldatud, et Pae T1 alale võiks planeerida 9 tuulikut ning Lau T2 alale 6 tuulikut. Täpne tuulikute arv ja mõõdud selguvad planeeringu koostamise käigus. Võib arvata, et nii arendajaid kui ka taotlusi on lähiajal veel tulemas.

27. septembri volikogu istungil otsustas volikogu algatada detailplaneeringud. Sellega alles kogu protsess, läbirääkimised ja kaasamised, algavad. Mõistan kogukondade muret ja hirmu, mida tuulikute teema endaga kaasa toob. Aga teisalt, me ei

saa pidurdada valla arengut. Läbirääkimiste käigus on meil võimalik saavutada kokkuleppeid arendajatega ja selle kaudu suunata raha piirkonda, ehitada teid, renoveerida hooneid, korrastada mänguväljakuid ja laululavasid.

Kui sina ei tegele poliitikaga, siis tegele poliitika sinuga!

Märtsikuus toimunud Riigikogu valimised midagi uut ja üllatavat valimistulemustes ei toonud. Küll aga töid need kasutusse uue sõna, maksuküüru, ja palju segadust uutes maksumuudatustes.

2021. aastal Kehtna vallas loodud koalitsioon ei ole esimeset päevast üksmeelne olnud. Täna on moodustunud uus siseopositsioon, kes otsib võimalusi uue koalitsiooni loomiseks ja vallavanema umbusaldamiseks. Minutitega muutuvas maailmas on vastutustundetu jätta vald ilma juhita pelgalt isikliku vastumeelsuse tõttu! Täna on olukord Kehtna valla võimukoridoris on minu silmis tasavägine ja peaks rahuldama kõiki poliitilisi osapooli. Täna on kõik kohalikud poliitilised jõud esindatud valla juhtimises: volikogus, komisjonides ja vallavalitsuses.

Kui vaadata liitude ja erakondade valimislubadusi, siis me kõik soovime ühte: arendada ja edendada Kehtna valda. Järgmiste kohalike omavalitsuste valimiseni on jäänud kaks aastat...

Uued ametnikud vallamajas

Kehtna vallaga on liitunud kahe aasta jooksul mitmed uued ametnikud. Raske on leida inimest, kes on nõus tulema mitte just eriti suure töötasu eest vallametnikuks. Ametnikul peab olema tohtu kannatus ja jõud, sest tegeleda tuleb võimalike ja võimatute probleemide lahendamiseks. Kodanikul on omad soovid ja nägemused, sageli on need ametnike nägemustest sootuks erinevad. Ametnik lähtub aga eelkõige seadustest ja valla rahalistest vahenditest. Suhtluses tuleb alati kasuks viisakus ja heatahtlikkus mõlemalt osapoolelt. Need on edasiviiv jõud. Volikoguni on aeg-ajalt jõudnud kaebused, et kodanike pöördumistele ei reageerita õigeaegselt. Loodan, et seda annab parandada.

Valusad teemad

Oleme olukorras, kus tuleb hakata tegelema ebapopulaarsete ja valusate teemadega. Nendega,

mida on aastaid volikogust volikogusse edasi lükatud. Eelkõige on vajadus haridusreformi järele. Kahe aasta jooksul, mil olen volikogu esimees olnud, on mulle selgeks ja südame-lähedaseks saanud kaks sõna: kogukond ja kaasamine. Just selliste valusate otsuste tegemise puhul tuleb suhelda ja kaasta kogukonda.

Sündmusterohke aasta

Aasta 2023 on olnud Kehtna vallale juubelite aasta: Järvakandi Kultuurihall 35, Kehtna kool 180, Valtu Seltsimaja 100, Eidapere Kultuurikeskus 30, Kehtna Valla Vaatleja tähistas 30. ilmumisaastat, Ingliste kogukond tähistas 100 aasta möödumist kooli avamisest mõisahoones.

Möödub aasta oli sündmuste rohke. Tallinnas toimus XIII noorte laulu- ja tantsupidu, Kehtna vallas toimus kaks maakondlikku üritust: Raplamaa 35. memme-taadi suvepidu „Rabade embuses loome oma loo“ ning maakaitsepäev. Memme-taadi peoks oli Kehtna vallal pärast Järvakandiga ühinemist esimene kord ettevalmistusi teha. 23. juunil Järvakandis toimunud maakaitsepäevale kogunes rahvast üle kogu maakonna. Vaadati militaarsõidukeid, oodati langevarjureid ning lõpuks jälgiti ka näidislahingut.

Rõõmu teeb see, et jätkuvad traditsioonid: kogukondlikud vabariigi aastapäeva lipuheiskamised, jüriööjooksud, jaanituled, kogukonnapäevad, vanaajapäevad, maratonid, vibuüritused, žanripäev, laagrid, näitused, harrastusteatriid, ooperikino, muuseumiööd.

Sellel aastal ei saa keegi nuriseda selle üle, et spordivõistlusi oli vähe. Uute sündmuste korraldamine toob ainult rõõmu: Kehtna Nelik ja Kehtna Mõisajooks. Sporti on saanud teha igas vanuses vallakodanik. Lustida ja sportida on olnud võimalus kõigil soovijatel. Meil on ka aktiivsed ja tublid eakad, erinevad meeste- ja naisteklubi, tantsurühmad ja laulukoorid.

Täna kõiki, kes on panustanud Kehtna valla arengusse kogukondliku tööga!

Õpilasmalev töötas Järvakandis ja Kehtnas ning noored pidasid vahvlikohvikut. Loodan, et ükskord saab kohtuda ka noortevolikoguga.

Tunnustused

Sel aastal on Kehtna valda tulnud palju tunnustusi. Lisaks

sellele, et Kehtna vallakodanikke märkas president Alar Karis ja tunnustusi tuli ka maakonnast ROL-ilt, saabus suur üllatus „Aasta küla“ tiitli kujul Kaerepere alevikku. Meie vallas on maakonna kauneim kodu. Avati mälestuspingid Inglistel, Eidaperes ja Kehtnas.

Kokkuvõtteks

Kehtna vald oma 5400 elanikuga on Rapla maakonna lõunaosas üks tubli väike vald, kuhu kuulub üks alev, viis alevikku ja 43 küla. Meie valla teevad

tubliks meie inimesed, kes siin elavad, ja kogukonnad, kes toimetavad usinasti. Soovin, et teie jõud ja tahe kogukondades ei raueks, et teeksime koostööd ja austaksime üksteist. Viisakust ja lugupidamist üksteise vastu. Jääme viisakalt eriarvamustele ja lahendame need juba eos. Oleme eeskujuks oma järeltulevatele põlvedele! Üheskoos saame muuta Kehtna valla veel atraktiivsemaks.

Hea Kehtna valla elanik, õnnitlen Sind koduvalla 6. sünnipäeva puhul!

Katrin Anto,
Kehtna valla volikogu esimees

Kehtna Vallavalitsuse MTÜ-de toetuste 2023. aasta 2. voor

2023. aasta MTÜ-de projektide toetuste jagamise 2. voorus võivad toetusi saada tegevusprojektid ja investeeringute projektid. Toetusi saab taotleda ka KOP-i ja LEADER-i programmide projektide omaosaluse katteks.

Kokku jaotatakse MTÜ-de projektide toetusteks 2. voorus 6500 eurot.

Kõikide projektide maksimaalne toetuse määr on kuni 70% projekti kogumaksumusest, seega vajalik omaosalus on minimaalselt 30%.

Toetust saanud projektide teostamise tähtaeg on **31. detsember 2024.**

Mittetulundustegevuse projektidele toetuste saamiseks tuleb vormikohased taotlused esitada vallavalitsusele hiljemalt **1. novembriks 2023 (kaasa arvatud).**

Tähelepanu: MTÜ-de toetuse avaldusel ja aruandel on uued kokku koondatud vormid, mis on lühemad ja vajavad täitmisel konkreetsemat sisu.

Kogu info toetuste 2. vooru kohta ja toetuse taotlemise uus vorm on saadaval valla kodulehelt. Vormikohased avaldused tuleb saata vallavalitsuse meilile: kehtna@kehtna.ee.

Kodulehelt on saadav ka vallavolikogu määrus, millega on kehtestatud mittetulundusühingutele toetuste eraldamise kord.

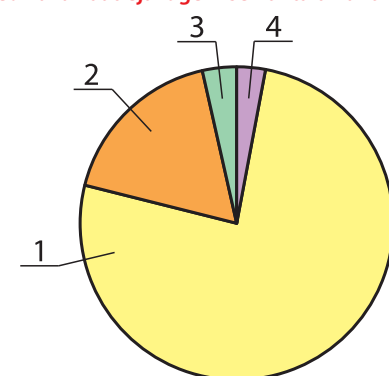
Mittetulundustegevuste toetuste määramise komisjon teeb oma otsuse hiljemalt **30. novembriks 2023.**

Kehtna Vallavalitsus

Küsitlus „Millistest kanalitest saate info Kehtna vallas toimuva kohta?“

Vastused Valla Vaatleja lugemise kohta on alloleval diagrammil

Kas loete Valla Vaatlejat?

- 1 - Jah, paberkuul (115 häält)
- 2 - Jah, elektroonselt (nt. valla kodulehel) (25 häält)
- 3 - Muu (5 häält)
- 4 - Ei (4 häält)

Kehtna Vallavolikogu algatas 27.09.2023 istungil otsusega nr 1-2/111 Aiandi põik 1 ja Aiandi tn 1 maaüksuse detailplaneeringu ja jättis algatamata keskkonnamõju strateegilise hindamise.

Detailplaneeringu koostamise põhieesmärk on Aiandi põik 1 ja Aiandi tn 1 maaüksuste jagamine kruntideks ning elamute rajamiseks ehitusõiguse, hoonestusala ja juurdepääsu määramine. Detailplaneeringuga lahendatakse ühisvee- ja kanalisatsioonitorustikuga liitumine, elektri liitumiskilbid kinnistutele, sademeveekäitlus. Detailplaneeringuga on hõlmatud Aiandi põik 1 maaüksus (kastritunnus 29201:001:0586, registriosa nr 5986850, sihtotstarve Elamumaa 100%, pindala 4252 m²) ja Aiandi tn 1 maaüksus (kastritunnus 29202:001:1410, registriosa nr 1640337, sihtotstarve Tootmismaa 100%, pindala 5764 m²). Planeeringuala suurus on 10 016 m².

Detailplaneering on kehtivat valla üldplaneeringut jälgiv. Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine ei ole vajalik, kuna detailplaneeringu realiseerimisel (kavandatava tegevuse ellu viimisel) ei ole alust eeldada olulise ebasoodsa keskkonnamõju avaldumist. Detailplaneeringu algatamise otsusega ja materjalidega on võimalik tutvuda Kehtna valla kodulehel <https://kehtna.ee/aiandi-poik/aiandi>.

Kehtna Vallavolikogu algatas 27.09.2023 istungil otsusega nr 1-2/111 detailplaneeringu Lau taastuvenegiapargi kavandamiseks ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise koos vajalike uuringute teostamisega. Detailplaneeringu eesmärk on kavandada ja rajada Kehtna üldplaneeringuga (kehtestatud 20.06.2023 otsusega nr 1-2/91) ettenähtud perspektiivsele tuuleenergia alale T2 „Lau taastuvenegiapark“ (tuuleenergia, päikesepark ning elektrienergiasalvesti). Planeeringuga muudetakse maakasutuse sihtotstarbeid, sh vajadusel moodustatakse eraldi krundid ning määratakse ehitusõigus tuulikute, päikesepargi ja energiasalvesti rajamiseks, lahendatakse kruntide juurdepääsud, teed, tehnovõrkude paigutus ning heakorra küsimused. Lisaks määratakse kitsendustega alad ja vajadus maa avalikku kasutusse võtmiseks või servituutide seadmiseks.

Detailplaneeringu ala suurus on orienteeruvalt 97 ha ja hõlmab kogu T2 tuuleenergia arenguala ning alasse jäävaid katastriüksuseid, detailplaneeringu koostamise protsessi käigus võib planeeringuala tuulepargi tehnovõrkude rajamise eesmärgil laiendada.

Detailplaneering on Kehtna valla üldplaneeringuga sätestatud maakasutuse sihtotstarvet muutev. Detailplaneering on aluseks olulise keskkonnamõjuga tegevusele ning planeeringu koostamisel viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine koos vajalike uuringutega.

Detailplaneeringu algatamise otsuse ja materjalidega on võimalik tutvuda Kehtna valla kodulehel <https://kehtna.ee/lau-taastuvenegiapark>.

Kehtna Vallavolikogu algatas 27.09.2023 istungil otsusega nr 1-2/112 detailplaneeringu Pae taastuvenegiapargi kavandamiseks ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise koos vajalike uuringute teostamisega. Detailplaneeringu eesmärk on kavandada ja rajada Kehtna üldplaneeringuga (kehtestatud 20.06.2023 otsusega nr 1-2/91) ettenähtud perspektiivsele tuuleenergia alale T1 „Pae taastuvenegiapark“ (tuuleenergia, päikesepark ning elektrienergiasalvesti). Planeeringuga muudetakse maakasutuse sihtotstarbeid, sh vajadusel moodustatakse eraldi krundid ning määratakse ehitusõigus tuulikute, päikesepargi ja energiasalvesti rajamiseks, lahendatakse kruntide juurdepääsud, teed, tehnovõrkude paigutus ning heakorra küsimused. Lisaks määratakse kitsendustega alad ja vajadus maa avalikku kasutusse võtmiseks või servituutide seadmiseks.

Detailplaneeringu ala suurus on orienteeruvalt 215 ha ja hõlmab kogu T1 tuuleenergia arenguala ning alasse jäävaid katastriüksuseid, detailplaneeringu koostamise protsessi käigus võib planeeringuala tuulepargi tehnovõrkude rajamise eesmärgil laiendada.

Detailplaneering on Kehtna valla üldplaneeringuga sätestatud maakasutuse sihtotstarvet muutev.

Detailplaneering on aluseks olulise keskkonnamõjuga tegevusele ning planeeringu koostamisel viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine koos vajalike uuringutega.

Detailplaneeringu algatamise otsuse ja materjalidega on võimalik tutvuda Kehtna valla kodulehel <https://kehtna.ee/pae-taastuvenegiapark>.

Raplamaa tunnustas täiskasvanud õppijaid

Traditsiooniline üle-eestiline täiskasvanud õppija nädal (TÖN), mida koordineerib ETKA Andras koostöös haridus- ja teadusministeeriumiga, kestis täna 11.-22. oktoobri. Selle sündmusega tähistatakse elukestvas õppes osalemist ja tunnustatakse inimeste õppimisalaseid saavutusi ning kohalikes omavalitsustes toimunud õpitegusid. Raplamaa tänuüritus oli 27. septembril Ööbiku Gastronoomiatalus.

Kehtna valla 2023. aasta nominendid AASTA ÕPPIJA

Aime Liiv, Järvakandi Kooli õpetaja

Kauaaegne pearaamatupidaja ja vandeaudiitor ning võistlustantsu treener tegi 2019. aastal elus kannapöörde ja asus tööle matemaatikaõpetajana. 2022. aastal lõpetas ta haridusteaduste magistrina TÜ õpetajahariduse programmi „Kogenud kooli“. Samuti on läbinud HEV-koolituse erivajadustega õpilaste õpetamiseks.

Alma Linder, SA Raplamaa Haigla siseosakonna õde

Varem Saagu Valgus Raplamaa MTÜ juhataja ja koordinaatorina töötanud Alma lõpetas 2023. aastal Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli terviseaduse eriala bakalaureuse kraadiga. Õppepraktika tegi ta Rapla haiglas ning asus pärast praktika sooritamist paralleelselt koolis õppimisega ka haiglasse tööle.

Maarja Laande, Eesti Töötukassa töövahenduskonsultant

Lõpetas 2023 Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis sotsiaaltöö eriala (rakenduskõrgharidus, bakalaureus), seda viie lapse, pere ja töö kõrvalt.

Pille Randmäe, SA Raplamaa Haigla õde

Varem O-I Estonia AS-is töötanud naine soovis uusi väljundeid ning asus õppima Tallinna Tervishoiu Kõrgkoo-

Kehtna valla aasta õppija nominent Maarja Laande ja aasta õpiteo nominent Teele Ojasalu tänuüritusel Ööbiku Gastronoomiatalus.

Foto: erakogu

li ja lõpetas terviseteaduse bakalaureusena 2023. aastal. Paralleelselt esimese praktikaga asus tööle Rapla haiglas.

Risto Laande, Landrix OÜ pottsepp-korstnapühkija

Viimasel paaril aastal lõpetanud mitu kutseeriala, sh CE-kategooria mootorsõiduki juht ja pottsepa tase 4. Ta on loonud oma ettevõtte, kus praktiseerib aktiivselt koolis omandatud teadmisi.

Sander Sähkur, Kehtna KHK üldehitaja-plaatija õpilane

Varem katustega tegele- nud – ehitanud, hooldanud, inspekteerinud ja renoveerinud – mees omandas 2023. aastal uue eriala. Õpitud amet lõi uue töökeskkonna siseruumides, uued võimalused iseseisvaks

tööks ja ettevõtlusega tegelemiseks.

AASTA ÕPITEGU Ooperikino, eestvedaja Teele Ojasalu

Ooperikino on 2017. aastal sündinud sariüritus, mille raames jõuavad Valtu Selt-simajas kinolinale erinevad ooperietendused. Lõviosa publikust on klassikalises teatrisõbra vanuses, ent pidevalt satub külla teadlikult või juhuslikult nooremaidki huvilisi, ka noorukeid ja lapsi. Ürituse eesmärk on kogukonna muusikaline harimine ja mitmekülgse kultuuriprogrammi pakkumine. 2022/2023. hooaeg oli viies, kokku on toimunud 27 linastust; „etendunud“ 26 ooperit; ligi 500 külast on nautunud peaaegu 72 tundi ooperit. 2023. aasta sügisel

levis ooperipisik ka naabermaakonda, oma ooperikinoga alustas Lihula kultuurimaja. Kinolinal ooperi näitamist on soovinud Ooperikino eeskujul enda programmi lülitada ka Rapla ja Märjamaa kino.

AASTA KOOLITAJA

Maarja Kusmin, Kehtna KHK toitlustusvaldkonna kutseõpetaja

Annab tunde täiskasvanud ja kutsekeskhariduse baasil õppijatele, olles spetsialiseerunud eelkõige praktilisele suhkroogi õpetusele ja annab ka väga põnevaid valikmooduleid. Väga rahulik, sõbralik ja abivalmis juhendaja, koostab väärtuslikke õpimaterjale ja arendab neid pidevalt vastavalt õpirühma võimekusele.

Tiit Reino, Kehtna KHK kutseõpetaja

Õpetamine põhineb õppijas väärtushinnangute kujundamisel, kus õppija ja õpetaja on võrdsed partnerid, arvestab õppija individuaalset võimekust. Tema elutööks võib pidada mootorsõiduki juhtide erialade õppekavade väljatöötamist, pidevat arendamist ja rakendamist Kehtna KHK-s. Tema koordineeritavad erialad (veoautojuht, autorongi juht ja bussijuht, kus ta viib läbi liiklusõpet) on kooli populaarsemaid. Ta on pälvinud mitmel aastal Kehtna Kutsehariduskeskuse aasta õpetaja tiitli.

Ülle Viitkar, Kehtna KHK õpetaja

Ta on täiskasvanutele põhikooli ja gümnaasiumi ajaloo, geograafia ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, kes on loonud õppijatele toetavaks pooleks juurde e-õppekeskkonnas Moodle e-õppe materjalid. Olukorras, kus toimus ühe kooli sulgemine ja teises koolis uue valdkonna avamine, on ta sellega ainsa õpetajana väga hästi hakkama saanud. Ta on väga täiskasvanud õppijat toetav ja motiveeriv õpetaja.

Sigrid Kressel – Kehtna Põhikooli aasta õpetaja

Õpetajate päev on ellu kutsunud selleks, et tunnustada kõiki õpetajaid, kes on teinud oma elus valiku pühendada ennast uue põlvkonna arendamisele. Kehtna Põhikoolis kuulutatakse samal päeval välja ka aasta õpetaja. Sel aastal pälvis selle auväärse tiitli Sigrid Kressel. Sigrid õpetab meie koolis tehnoloogiaõpetust ja loodusõpetust. Lisaks sellele on ta ka 7. klassi klassijuhataja.

Sigridi ellusuhtumise iseloomustamiseks sobiks hästi lause „Teeme ära!“ Tema panus koolielus ulatub palju kaugemale, kui lihtsalt tun-

dide andmine ja klassijuhatamine.

Sigrid on viimase aasta jooksul muuhulgas ehitanud keskendumiskustega õpilastele rahunemistoolid, organiseerinud poolele koolile reisi Soome, värvinud koolimaja ette keksukastid, valmistanud kooli juubeliaasta meened ja andnud uue elu meie kooli akvaariumile. Sigridi tegevuste tulemusena on mõnusam koolis olla nii temal endal, teistel õpetajatel kui ka õpilastel. Oleme tema üle uhked!

Reigo Ginter, Kehtna Põhikooli direktor

Sigrid Kressel.

Foto: KERSTI MÄEVÄLJA

Kehtna Vallavalitsus

TEENETEMÄRK nr 30Kehtna Vallavolikogu autasustab Teid **Manivald Kasepõld****AASTA TEGU 2023 - Maakaitsepäev, Rapla malev**

Sel aastal nägid Järvakandi alev, Kehtna vald ja Raplamaa esimest korda oma pinnal tanki Challenger, tankiga koos tuli ka tanki "poeg" CV90. Sel samal päeval nägime taevast väga professionaalsel tasemel varjureid hüppeid sooritamas ja hiljem maa peal näidislahingut. Ühe viimase aja suurima osalusega Raplamaa Maakaitsepäeva viis läbi Rapla malev.

KULTUURITEGU 2023 - Mariina Madisson

Raplamaa 35. Memme-taadi suvepeo stsenaariumi kirjutamise eest.

NOORTEVALDKONNA TEGU 2023 - Järvakandi Kool

Järvakandi Kooli noorsootöö sündmuse-talendishow "Igaüks on andekas" korraldamise eest.

HARIDUSTEGU 2023 - MTÜ INGLISTE ARENDUSSELTS

Inimlikud lood inimestest. Põlvkondliku haridusalase järjepidevuse avaldamine piirkondlikus koguteoses „Inglise hariduselu sõnas ja pildis.”

SOTSIAALVALDKONNA TEGU 2023 - Jüri Lehtmets

Raamat „Kohanemise meistiklass”, osalemine Lelle ajaloo pinkide tekstide koostamisel, pikaajaline töö erivajadustega inimeste heaolu eest seismisel.

SPORDITEGU 2023 - Kati ja Hannes Kraav

Vibutäht korraldamise ning vibuspordi edendamise ja populariseerimise eest.

MAJANDUSTEGU 2023 - Uuetoa talu, Heigo Heinsalu

Lüpsiroboti hankimine näitab tuleviku suunda ja uuenduslikust, kus robotid paratamatult muudavad töö olemust ja hoiavad elus talupidamise traditsioone.

AASTA KÜLA 2023 - Inglise küla

Tegus kogukond remontis sillad. Valmistuti kriisideks ja soetati kogukonnale korralik generaator. Anti välja koguteoses "Inglise hariduselu sõnas ja pildis."

SÄDEINIMENE 2023 - Asta Paeste

Ta on Järvakandi kogukonna hing. 48 aastat on ta pühendanud oma elust Järvakandi hariduselu arendamisele.

KEHTNA VALLA KAUNEIM 2023

Mati, Aime ja Viivi Mahlapuu, Kutsari talu Inglise külas.

Liia Moorits Ja Raivo Rebane, Naistevalla maja Saunakülas.

Aliis Ja Urmo Ustav, Eripreemia lastesõbraliku ja armsa noorpere kodu eest. Vahtra talu Selja külas.

Kehtna Vallavalitsus

TÄNUKIRI

"Inimene, kes liigutab mägesid, alustab väikeste kivide tassimisest"
William Faulkner

Eidapere Piirkonna Külade Selts MTÜ- Ulvi Klemmer
Kogukonna kaasamisel Itella pakipunkti toomise eest Eidapere Raamatukokku.

SK Team Kehtna MTÜ
Jooksusarja „Kehtna Möisate jooksud” läbiviimise, trennide juhendamise ning Kehtna valla terviseedenduse eest.

Raul Mölder
Kohalikku ellu, Kehtna valla noortesse ja sporti panustamise ning vabatahtliku töö eest.

Kadrin Karro-Tagapere
Pikaaegse joogalaagrite ja trennide juhendamise ning terviseedenduse eest.

Priit Reinaus
Vabatahtlikuna Lelle hokiväljaku hooldamise, tuletõrjesporti panustamise ja Paluküla teenusemaja rajamise panustamise eest.

Margus Pillau
Lelle ajalooliste pinkide tekstide koostamise eest koostöös Jüri Lehtmetsaga.

Marika Lehtsalu
Järvakandi eakate päevakeskuse Päevalill eestvedamise eest.

Anne Vaarpuu
Inglise piirkonna eakate tegevuse eestvedamise eest.

Merit Sillaots
Kaerepere noortetoa entusiastliku eestvedamise ja piirkonna noorsootöö hoogustamise eest.

Peeter Silde
Erakordse pühendumise ja panuse eest kohalikku kogukonna heaolusse.

Arendusselts Koduaseme MTÜ
Koostöös kogukonnaga teostatud Kaerepere piirkonda tutvustava video „Kaunilt Kodune Kaerepere” eest.

Artur Kokk ja Eve Uusen
Eidapere kogukonna- ja kultuurielu pikaaegse toetamise eest.

Jaanus Randla
Laste muusikalise harimise, Järvakandi kultuurisündmuste korraldamise ja JIM järelpeo korraldamise eest.

Seily Sögel-Raid
Lennukate ja originaalsete ideede ellu viimise eest Kehtna valla maine kujundamisel ning kuvandi loomisel.

Manivald Kasepõld mõtleb tagasi algusaastatele

Manivald Kasepõld tegi oma kõige tõsisema valiku 1989. aasta novembris-detsembris, kui liitus Tarapita rakendus-spordiklubide „ketti“ kuuluva Rapla haruga.

Esialgu ei rääkinud keegi avalikult, et sellel ettevõtmisel on nõukogudevastane lõhn juures, aga kes oskas ja tahtis, tundis selle õhust ära. Asjaosaliste jaoks polnud mingi saladus, et KGB oli seda juba haistnud, kuid esialgu jäid käed lühikesteks. Kuid seegi oli teada, et kusagil olid vastavad nimekirjad ja ettekanded siiski juba valmis pandud, et need esimese signaali peale kohe lauale tuua ja töösse anda.

Kasepõld on ise Tarapita lugu niimoodi meenutanud: „Kuulsin, et toimuvad niisugused asjad. Otsisin siis vastavad inimesed üles ja hakkasin selle asjaga tegelema. Minuaegsed teadsid ja mäletasid veel sõjajärelt olukorda ja ka Kaitseliitu.“

Üks tähtis asi on tal veel lisada: „Kui me ei oleks Kaitseliitu just sel ajal ja sel kombel taastama hakanud, siis ilmselt ei oleks seda üldse tehtud.“ Nii et valikuid justkui ei olnudki. „Ega me seda päris niimoodi muidugi tookord ei mõelnud, aga oli selge, et Eesti vajas kiiresti oma kaitseorganisatsiooni ja Kaitseliidu taastamine tundus reaalsem kui kohe kaitseväge loomine.“

Taastamine oligi tegelikult lihtne – 17. veebruaril 1990 kutsuti esindajate üle-eestiline koosolek Järvakanti kokku ja tehti otsus ära.

Igasugused otsused tähendavad valikuid. Kasepõld meenutab: „Aga nojah, see saal seal oli ju rahvast täis ja palju neid siis oli, kes oma nime registreerimislehele kirjutasid? Oli vist 127 alguses. Seal sai kaks KGB meest maha arvatud ja hiljem lisati nende vabatahtlike nimed, kes Järvakandi ümbruse teedel patrullisid.“

Igatahes oli Kaitseliidu taastamine uudis, mis jõudis kohe ka Moskvasse. Üleliiduline ajakirjandus seda muidugi ei levitanud, küll avaldas selle militaarleht Krasnaja Zvezda, mis jõudis kohustuslikus korras Nõukogude Armee igasse väiksemassegi üksusesse, 12. aprillil 1990 kellegi vanemleitnant N. Sorokini kirjutise, milles anti teada, et eesti natsionalistid on Rapla lähedal Järvakandis taastanud 1940. aastal „igati õigustatult likvideeritud militaarse fašistliku orientatsiooniga ühiskondliku organisatsiooni Kaitseliit“. Nimeliselt nimetati

Kaitseliidu taasasutamise koosolek Järvakandis 17. veebruaril 1990. Vasakult Rapla maavolikogu esimees Tõnu Saar, Kalle Eller ja koosoleku juhataja Manivald Kasepõld.

Foto: erakogu

seoses sellega miilitsaohvitser Manivald Kasepõldu ja Ülo Rahkemad. Kirjutisest ei jäänud kahtlustki, et Kaitseliidu taastamine tegi sõjameestele tõsiselt muret. Olgu siia lisatud, et ka Eesti laiem avalikkus võttis Kaitseliidu ootamatu areenile ilmumise vastu ehmunud vaikusega.

Ka Kasepõld on kinnitanud, et asutamine käis lihtsalt ja kähku, aga sealt edasi läks kõik hoopis keerulisemaks. „Mehed olid ju seinast seina – kes tahtis kohe automaadiga Toompeale minna, kes soovis mitmesuguste parteidega kokku leppida. Sellise organisatsiooni juhtimine ja ühe mütsi all hoidmine ei olnud sugugi lihtne ülesanne,“ arutleb ta. Mees teab, mida räägib – Järvakandi koosoleku järel sai Kaitseliidu ülemaks Kalle Eller, Manivald Kasepõld sai ülema kohustused enda kanda sama aasta 10. novembril. Organisatsioon oli alles formeerumas.

Ainukesena oli Eesti poliitikutest avalikult täiesti kategooriliselt Kaitseliidu vastu 1990. aasta kevadel peaministriks tõusnud Edgar Savisaar.

„Ta oli kõvasti vastu,“ meenutab Kasepõld. „Ma muidugi käisin tolaeage peaministri ja riigiministri (Raivo Vare) juures ja suhtlesin ka teiste ministritega. Mind võeti vastu ja minuga räägiti, aga see oli ka kõik. Tegelikult suhtumist näitasid selgelt 1990. aasta 15. mai sündmused ja see, mis järgnes. Kaitseliitlased olid tookord Toompea lossi turvamas. Olin ise seal, juhtisin Kaitseliidu poolt seda operatsiooni, käisin

korduvalt lossis sees ja mind nähti, aga pärast olukorra lõppemist ei rääkinud enam keegi sõnagi, et ka Kaitseliit oli kohal, meie olemasolu vaikiti lihtsalt maha.“

Selle asemel teatas Savisaar, et Eestimaa on kaitsetu, ja asutas kohe samal ööl endale ustava Kodukaitse organisatsiooni. Paraku ei olnud ka suur osa ühiskonnast valmis Kaitseliitu aktsepteerima, selle tugevnemisest kardeti rohkem häda kui abi.

Samas tuleb tunnistada, et ega siis kõik ka vastalised olnud. 1990. aasta oli üldlaulupeo aasta. Millalgi kevade lõpus või suve alguses tuli Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse üldjuht Ilmar Moss Harju malevasse ja palus kaitseliitlasi pidu turvama. Tähendab, usaldati! Sellesse ritta võib paigutada näiteks ka osaluse Eesti esimese presidendi Konstantin Pätsi säilmete ümbermatmisel 21. oktoobril 1990.

Muidugi olid laulupeo turvamine ja presidendi saatmine austavad kohustused, kuid need ei kuulunud Kaitseliidu peamiste ülesannete hulka. Peamine oli tolles etapis ikka organisatsiooni ülesehitamine ja selle kõrvalt ka võitlusvaimu arendamine.

Üks suuremaid ettevõtmisi, millega pandi proovile nii meeste tegelik sisu kui ka valmisolek Eesti eest seista, oli 2. septembril 1990 korraldatud õppus koondnime all „Riigipiir 90“. Venemaa suunas asus teele kaks gruppi mehi. Lähteülesanne oli jõuda välja kunagisele Eesti-Vene piirile ja paigaldada sinna kaasavõetud piiritulbad.

Ühte gruppi, mille tuumiku moodustasid Rapla mehed, juhtis tolaeagne Harju maleva pealik Manivald Kasepõld. Eel-töö oli hästi tehtud, grupp jõudis planeeritud ajaks Komarovka külla, paigaldas seal kunagisele piirile Vigala kaitseliitlaste Kuubeni ja Kasekambi puidutöökojas valmistatud piiripostid ja tee kõrvale seati sümboolne tõkkepuu.

Ühel hetkel lendasid Leningradist kohale kõrged ülemused mustades Volgades ja pärisid, mis sünnib, kelle korraldusel. Selgitused ära kuulatud, pöörati autoninad Leningradi poole tagasi. Ei olnud ei heakskiitu ega hukkamõistu, küll aga kuuldi hiljem, mida meestel oli sündinu kohta öelda Eesti valitsusele.

Manivald Kasepõllu tõus oli kiire: 1989. aasta lõpus Rapla rakendus-spordiklubi Tarapita üks asutajaid ja juht; 17. veebruaril 1990 üle-eestilise Järvakandi koosoleku üks kokkukutsujaid ja korraldajaid; kohe Kaitseliidu taastamise järel loodud Rapla maleva pealik. Aprillist, kui malev muudeti lipkonnaks ja allutati Harju malevale, nagu see oli olnud ka enne sõda, sai Kasepõllust Harju maleva pealik, Rapla lipkonda hakkas juhtima Valdo Jänes. 10. novembrist 1990 oli Kasepõld juba kogu Kaitseliidu juht... Tagantjärele on korduvalt rõhutatud, et selles Kaitseliidu eksistentsi jaoks olulisel, võiks isegi öelda, et ka otsustaval ajahetkel oli just Manivald Kasepõld parim juht, kes oskas erinevate poliitiliste jõudude vahel balansseerides

ning kohatisest avalikust vaenust ja põlgusest mitte välja tehes säilitada organisatsiooni sõltumatuse ja samal ajal selle struktuure edasi ehitada.

Kaitseliit oli ju ellu kutsutud eelkõige ja ainult Eesti riigi ning rahva kaitseks. Sellesse tuli endal uskuda ja seda usku tuli organisatsiooni liikmetele ka kõige keerukamatel hetkedel sisendada. Ja kaitseliitlased tulid ühiselt sellest katsumusest puhtalt läbi, kuigi suhteliselt vaenulikus õhkkonnas oluks kerge libastuda.

Tegelikult muutus suhtumine Kaitseliitu alles pärast seda, kui ülemnõukogu presiidiumi esimees Arnold Rüütel kirjutas 4. septembril 1991 alla ülemnõukogu presiidiumi seadlusele, mis kuulutas õigustühiseks 1940. aasta 27. juunil vastu võetud Kaitseliidu likvideerimise seaduse ja allutas organisatsiooni Eesti Vabariigi kaitse-nõukogule. Sealtpäele ei olnud kaitseliitlased enam lindpriid, keda igaüks võis suvalt solvata. Ühtlasi sai Manivald Kasepõllust nüüd taastatud Kaitseliidu esimene ametlikult tunnustatud ülem.

Kasepõld tunnistab, et tal on sellele ajale tagasi vaadates hea tunne: „Mõtlen vahel, et paljusid mehi, kellega tookord koos alustasime, enam ei ole. Tänu neile sai palju ära tehtud ja ehk peaks neidki vahel veel avalikult meenutama. Näiteks tolaeagset Rapla maavolikogu esimeest Tõnu Saart, Järvakandi meest. Käisin korduvalt tema juures arutamas, kuidas asutamiskoosolekut korraldada. Tõnu soovitas Järvakandit, et seal on natuke lihtsam kui mujal. Raplas ei oleks selle ürituse jaoks ehk ühtegi saali saanudki...“

Aeg läheb, aga praegugi tulevad mehed juurde ja suruvad kätt, kõiki ei tunne enam äragi. Tähendab, nad mäletavad mind ikka veel. See on tore, et ikka veel mäletatakse,“ mõtiskleb Kasepõld ja lisab siis muigega: „Vahel olen sedagi mõelnud, et kui tookord oleks midagi valesti läinud, siis oleksime nüüd Sibirist jälle kodus tagasi ja toime-taksime asju oma arusaamade järgi edasi, ega nad Nõukogude ajal üle kahekümne viie aasta poleks sunnitud ju andnud. Samas käib peast läbi muidugi ka see, et kes oleks tulnud tagasi ja kes oleks kaduma jäänudki, ega sedagi ju ei tea...“

19. augustil 1991 ei olnud aega niisugustele asjadele mõelda. Enne lõunat otsis ootamatult tegusaks muutunud KGB Manivald Kasepõldu igalt poolt taga. Ta ise seda ei teadnud, toimetas

Tallinnas Toompea ja Raadio-maja ning mitme muu elutähtsa objekti kaitset korraldades. Tema alluvusse oli kogu Eestist tulnud tuhatkond enam-vähem relvitut kaitseliitlast, kes olid täis otsustavust astuda vastu hambuni relvastatud ja eriväljaõppe saanud Nõukogude sõduritele. Lisaks neile oli väljas Kodukaitse ja hulk organiseerumata vabatahtlikke, kes kõik ootasid ülesandeid. Kaitse korraldamisel meeste vahel arusaamatusi ei tekkinud. Mõned pisemad intsidendid olid vaid nendega, kes olid võimul või arvasid, et on võimul. Näiteks meenub Kasepõllule, et ööl vastu 20. augustit jõudis kaitseliitlasteni informatsioon, et nõukogudemeelsed kavatsevad üle võtta eestimeelse kompartei keskkomitee hoone (tänapäeval välisministeeriumi maja). Info kontrollimiseks aega ei olnud, tuli kohe tegutseda. Kasepõld, Riho Ühtigi ja veel mõned mehed otsustasid öösel keskkomitee hoone oma valve alla võtta.

Hommikul, kui parteilased tööle tulid, olid nad omavolist väga häiritud. Tolaeagne partei esimene sekretär Väino Väljas kutsus Kasepõllu enda juurde ja sõimas korralikult läbi. Aastaid hiljem Kasepõld ainult muigab seda seika meenutades: „Selgitasin talle olukorda, aga ta oli väga tige. Eks need asjad tuli kõik rahulikult ära seedita.“

Kui see mäsu lõpuks mööda sai, Nõukogude soomukid Tallinnast lahkusid ja olukord rahunes, rivistas Kasepõld kaitseliitlased telemaja ees üles ja marssis koos nendega läbi linna Vabaduse väljakule, kus pidas meeste kõne. Valitsuse esindajaid sinna ei tulnud. Ainult Kodukaitse ülem Andrus Öövel kihutas kohale, talle oli helistatud, et Interrinne liigub mööda Tallinna. Öövel pidas ka kõne, tal on kõnede pidamiseks annet.

Mõni päev hiljem kutsuti Kaitseliit jälle Tallinnasse – KGB arhiivide ülevõtmise ja nõukogudemeelsete parteikomiteede sulgemise juurde oli vaja usaldusväärseid mehi.

Pärast vaikiti Kaitseliidu osalus ja roll Eesti riigi ja rahva kaitsele aga pikaks ajaks jälle maha, see oli justkui asi, millest poliitikutel oli pisut piinlik rääkida. Kasepõllu-taolised aatemehed ei tee niisuguseid asju märkamagi, vähemalt seni, kuni nende valitud teel õiges suunas liikumist ei takistata. Nad teenivad rahvast ja riiki, mitte poliitilist edevuse laata.

Tõnis Tõnisson

TERVISEKASSA

Kaasrahastatud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

TERVE
JA TURVALINE
RAPLAMAAL

OKTOOBER 2023

Tervis ja TURVALISUS

Armsad naised! Olete oodatud rinna- vähi sõeluuringule!

2022. aastal osales Eestis rinnavähi sõeluuringul 64% kutsututest ehk 54 406 naist. Rapla maakonnas oli osalusmäär 68%. Rinnavähki haigestumise ja suremuse vähenemiseks peaks sõeluuringul osalema vähemalt 70% kutsutud naistest, millele ollakse Raplemaal väga lähedal.

Möödunud aastal oli Rapla maakonnas sõeluuringule kutsutud 2096 naist, neist osales uuringul 1430 ehk 68%. Kuigi aasta varasemaga võrreldes on olukord paremaks läinud, on endiselt hulk naisi, kes siiski veel sõeluuringule ei jõua.

Kõige suurem hõlmatus oli Märjamaa ja Kehtna valdades – 72%!, Rapla vallas 66% ja Kohila vallas 65%.

Rinnavähi sõeluuringule kutatakse naisi vanuses 50–68 iga kahe aasta tagant. Tänavu on kutsutud rinnavähi sõeluuringule ravikindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastaga 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973.

Mammograafia buss on tulemas sel sügisel Märjamaale, Kehtnasse, Järvakanti ja Kohilasse. Tervisekassa saadab sihtrühmale ka SMS teavituse.

Olete kõik väga oodatud!

FOTO SHUTTERSTOCK

Mammograafilise uuringu meespea ja läbiviimine

- Uuringupäeval tuleks hoiduda deodorandi, kehakreemi ja -puudri kasutamisest, sest need võivad mõjutada röntgenipildi kvaliteeti.
- Uuringu läbiviimiseks koos dokumentide vormistamisega kulub 15–20 minutit.
- Uuringuks tuleb ülakeha lahti riietada.
- Kummastki rinnanäärmeist tehakse kaks erisuunalist ülevõtet, mis võib põhjustada ebamugavustunnet, kuid mitte valu.

Pärast uuringut

- Mammograafilise uuringu vastuse saate kokkulepitud viisil, kas e-postiga või kirja teel.
- Kui mammogramm näitab muutusi rinnanäärme koes, kutsutakse teid täiendavatele uuringutele. Tagasikutsututele tehakse täiendavaid mammograafilisi ülevõtteid ning vajadusel uuritakse rinda ultraheliga või võetakse koeproov.

Pealt ei paista.

Kindlam on
kontrollida.

TULE RINNAVÄHI
SÕELUURINGULE!

2023. aastal kutsume tasuta uuringule naisi sünniaastaga 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973.

sõeluuring.ee

Elu on ees

TERVISEKASSA

Rinnakabinetid

- **AS Mammograaf:**
Registreerimine telefonil 627 4470
tööpäevadel kell 8.30–17.00.
- **Mammograaf Rinnakliinik**
Tallinn, Estonia pst 1/3 (II korrus)
Telefon: 627 4222. Registratuur avatud: 9.00–16.30
kesklinn@mammograaf.ee
- **Mammograaf Rinnakliinik**
Tallinn, Kotka 12 (A korpus)
Telefon: 627 4470; 515 5405. Registratuur avatud: 8.30–17.00
info@mammograaf.ee
- **Põhja-Eesti Regionaalhaigla**
Tallinn J. Sütiste tee 19
Telefon: 617 2405, 5300 6334 Registratuur avatud: 8.00–16.00
- **Ida-Tallinna Keskhaigla**
Tallinn, Pärnu mnt 104 (Magdaleena radioloogia osakond, C korpus, I korrus)
Telefon: 606 7684, 666 1900

Mammograafibusside ajad Raplamaal

- **Kohila alev, Kohila vald**
Keskväljaku parkla
30.10.2023-01.11.2023
Registreeruda numbril: 6003155
- **Järvakandi alev, Kehtna vald**
Tallinna mnt 33, Kandi konsumi parkla
02.11.2023-02.11.2023
Registreeruda numbril: 6003155
- **Kehtna alevik, Kehtna vald**
Lasteaia 12, Coop parkla
06.11.2023-09.11.2023
Registreeruda numbril: 6003155
- **Märjamaa alev, Märjamaa vald**
Sauna 2, Rahvamaja kõrval
13.11.2023-15.11.2023
Registreeruda numbril: 6003155

Rinnakabinet Raplamaa Haiglas

Raplamaa Haiglas on avatud rinnakabinet 1 kord kuus. Vastuvõttu teostab **üldkirurg-mammoloog dr. Agne Kukk**, kes ootab oma vastuvõtule patsiente diagnoosidega:

- Rinnanäärme haigused (nt. täpsustamata tükk rinnas)
- Rinnapiirkonna nahamuutused
- Rinnavähi kõrgeenenud perekondliku riskiga patsientide kontroll
- Rinnavähk, selle kahtlus
- Rinnavähi ravi järelkontroll, vajadusel retseptide pikendamine

Vajalik saatekiri.

Pealt ei paista.

Kindlam on kontrollida.

TULE JÄMESOOLEVÄHI SÕELUURINGULE!

2023. aastal kutsume tasuta uuringule mehi ja naisi sünniaastaga 1955, 1957, 1959, 1961, 1963.

sõeluuring.ee

Elu on ees

TERVISEKASSA

Ära jää vähki ootama! Rapla maakonnas võtab jämesoolevähi sõeluuringust osa aina enam inimesi

Jämesoolevähk on üha sagedamini esinev haigus, mida diagnoositakse Eestis igal aastal ligi 1000 inimesel. Tervisekassa rõhutab regulaarselt sõeluuringul osalemise olulisust, sest nii on võimalik haigus avastada varases arengujärgus või enne selle välja kujunemist. Rapla maakonnas kasutas mullu tasuta tervisekontrolli võimalust 54% kutsutud naistest ja 42% meestest.

Tervisekassa alustas oktoobris jämesoolevähi sõeluuringu teavituskampaaniaga, milles kutsus 60-68-aastaseid mehi ja naisi tasuta sõeluuringule. „Jämesoolevähi sõeluuringuga on võimalik leida vähieelsed muutused enne haiguse ja sümptomite tekkimist. Õigeaegse meditsiinilise abiga on võimalik neid muutuseid edu-

kalt ravida, päästes patsiendi ehmatavast diagnoosist,” selgitas Tervisekassa sõeluuringute teenusejuht Maria Suurna. „Enamikule annab sõeluuringul osalemine kindlustunde ja teadmise, et tervis on korras,” lisas Suurna.

Tervise Arengu Instituudi andmete kohaselt tuvastati 2020. aastal sõeluuringu käigus vähieelseid muutuseid 1,4% osalenutel ehk ligi 600 inimesel. „Sõeluuring on tõhus viis kasvajate avastamiseks varajases staadiumis, mil neid saab edukalt ravida ja ennetada kehas edasi levimist,” selgitas Suurna. Vähi diagnoosi sai vaid 0,3% sõeluuringul osalenutest.

Rapla maakonnas oli eelmisel aastal kõige suurem jämesoolevähi sõeluuringu hõlmatus Rapla vallas (64%) ja Kehtna vallas (63%). „Viimase viie aasta jooksul on Rapla maakonnas osalusmäär tasahaaval kasvanud, seega loodame, et Rapla maakonna elanikud üllatavad ka sel aastal positiivselt ja ületavad

eelmise aasta osalusaktiivsust,” sõnas Rapla maakonna tervisedendaja Ülle Laasner. Keskmiselt osalesid Eestis skriiningul ligi pooled ehk 54% kutsutud naistest ja meestest (Raplamaal kokku 59%). Selleks, et riiklikud sõeluuringud täidaksid oma eesmärgi, peaks osalusmäär olema vähemalt 70%.

Jämesoolevähi sõeluuringu puhul on muuhulgas väljakutseks meeste madal osalusaktiivsus

Kes ja kuidas saab jämesoolevähi sõeluuringus osaleda?

Eestis kutsutakse jämesoolevähi sõeluuringule 60–68-aastaseid mehi ja naisi iga kahe aasta tagant. Tänavu on uuringule kutsutud 80 533 ravikindlustatud ja ravikindlustamata naist ja meest sünniaastaga **1955, 1957, 1959, 1961 ja 1963**.

„Kuna kutse kehtib aasta lõpuni, siis jõuavad veel sõeluuringul osaleda ka need kutsutud, kes seda veel teinud

pole,” soovitas Tervisekassa sõeluuringute teenusejuht Maria Suurna.

Sõeluuringul osalemiseks tuleb võtta ühendust oma perearstikeskusega ja registreerida end pereõe vastuvõtule. Vastuvõtul antakse väljaheiteproovi võtmiseks vajalik peitveretest komplekt. Proovi saab mugavalt võtta kodus ning seejärel tuleb see saata postiga laborisse. Proovi saatmise postikulu on eelnevalt tasutud. Tervisekassa kinnitab, et juhul kui peaks tekkima vajadus lisauuringuteks või raviks, siis ka need kulud on kaetud kõigile, sealhulgas ravikindlustuseta inimestele.

Sõeluuringu puhul on tegemist terviseuuringuga, mis on mõeldud eelkõige tervetele, ilma kaebuste ja sümptomiteta naistele ja meestele. Sõeluuringu kohta saab lisainfot küsida oma perearstilt või Tervisekassa klienditoelt kirjutades info@tervisekassa.ee ning helistades 669 6630. Vaata ka lisaks <https://soeluuring.ee/jamesoolevahk/>

Kogemuslugu Katrini ja Veronikaga

ÜLLE LAASNER

Raplamaa Omaalitsuste Liidu rahvatervise spetsialist

Kohtusin selle intervjuu tarbeks oma klassiõdedega - Veronika (54) ja Katriniga (55), kellel on läinud hästi. Tänu sõeluuringule said nad rinnavähi diagnoosi varakult ja on täna paranenud ja valmis rääkima oma lugu lootes, et see aitab naistel, kes pole leidnud aega või tahtmist rinnavähi sõeluuringus osaleda, seda teed siiski jalge alla võtma.

Veronika on minu klassiõde põhikooli ja Katrin keskkooli ajast. Arvan, et igal naisel on sõpruskonnas mõned tuttavad, kes on saanud vähidiagnoosi. Neid inimesi pole järelikult sugugi vähe. Ometi on sõeluuringutes osalus veidi üle poole kutsututest. Raplamaa naised on keskmisest eesti naisest isegi tublimad - aastal 2022 oli see näit 68%. Kuid võiks olla palju kõrgem.

Esimest korda sõeluuringus

Kuna sõeluuringusse hakatakse kutsuma alates 50ndast eluaastast, saidki Katrin ja Veronika kutse nimelt sel ajal. Mõlemad kusjuures natuke mõtlesid enne, kas ikka minna, sest aasta-poolteist varem olid nad külastanud naistearsti väikese murega, kuid peale ultraheliuuringuid selgus, et muretsemiseks ei ole põhjust. Katrin ütleb, et võinuks ju mõelda, et kõik oli hästi, mis enam sõeluuringus osaleda, aga otsus osutuks ikkagi väga õigeks. Ei Katrinil ega Veronikal olnud enne mammograafiauuringusse minekut ühtegi kaebust, ei olnud tükki rinnas, ei olnud midagi eripärast. Mammograa-

fia uuringu järgselt läks aga asi kiireks – tuli korduskutse, et kahtlustusi üle kontrollida ja siis juba tulid kiiresti biopsia ja diagnoos. Katrinil avastati 2. staadiumis väga agressiivne vähivorm, Veronikal samuti 2. staadiumis vähk, ent veidi teistsugune. Pärilikkusse faktoriga ei olnud kumbki vorm seotud – mõlema naise perekonnas ei ole kunagi ka midagi seesugust olnud. Katrinil eemaldati üks rind täielikult, lisaks 21 lümfisõlme, Veronikal saadi kätte pahalane ilma rinda eemaldamata, lisaks 7 lümfisõlme. Õnneks ei olnud siirdeid.

Katrin sai enne operatsiooni kuus korda keemiaravi, Veronika sai peale operatsiooni kiiritusravi. Mõlemad on praegu järelvalve all ning külastavad arsti kord poole aasta jooksul. Veronikal on veel tabletiravi peal, Katrinil kestis bioloogiline ravi 9 kuud pärast operatsiooni.

Vaimne toimetulek diagnoosiga

„Eks muidugi oli algul maa must ja surmamõtteid pea täis”, jagas Veronika. Aga abikaasa ütles kohe, et kõik saab korda ja oli Veronika kindlus ning tugi kodus. Veronika ei ole väga „suure suuga” ja hoi-dis pigem diagnoosi väga lä-

hedaste ringis. Katrin on suur rõõmupall. Saades teada, et siirdeid ei ole, oli ta veendunud, et sellest loost tuleb ta välja puhta nahaga. „Mul on tohutult toetavad töökaaslased, perekond ja sõbrad”, räägib ta. Samuti jagub kiidusõna PERHi arstidele, eeskätt dr Riina Kütnerile.

2019. aastal alustas Raplamaal tööd ka vähihaigete tugigrupp, mis oli suureks toeks, samuti toimus Kaja Leppiku eestvedamisel vajalikke koolitusi. Katrin sai tuge ka kogemusnõustajatelt. Mõlemad naised ütlesid, et psühholoogi abi nad ei vajanudki, sest prognoos oli hea ja usk ning lootus ei jätnud neid kunagi maha. Naised usaldasid arste ja pääsesid ka alternatiivmeditsiini pealetungist. Kuna Katrinil oli tõsisem diagnoos, mis päädis ka rinnaeemalduse ja keemiaga, siis Katrin sai palju nõustamist haiglast, Veronika pidi ise abi otsima ja dr Google abi kasutama, koroonaaeg ei olnud töös ka vähihaigete tugirühm kohapeal. „Kõige raskem oli sellest rääkida lastele”, ütles Katrin.

Mõlemad tõdeavad, et kui haigusest teistele rääkida, siis tuli kõigepealt hakata neid inimesi lohutama, sest inimesed ehmuvad väga ära ja arvavad, et see ongi lõpp.

Elu jätkus suhteliselt tavapäraselt

Elu pidi aga edasi minema. Katrin rõhutab, et tuleb jätkata normaalset söömist, väga oluline on köögiviljade tarbimine, valgud on samuti üliolulised, sest peale vähiravi peavad rakud ja koed end uuesti üles ehitama. Kuna lümfisõlmi oli eemaldatud, siis tuli tööde tegemisel tagasi hoida – näiteks ei tohi muruniidukiga niita, raskusi kanda, aknaid pesta, ka mitte riisuda. Murekohaks on see, et väga raske on saada lümfite-rapendi juurde, kui maakonnas kohapeal seda teemust ei ole. Ja Raplamaal ei ole.

Taastusravil, taastusharjutustel on mõlemal naistel igapäevane koht. Katrin on õnnelik, et tema vähivormile leiti õige ravi enam-vähem samal ajal, kui tema diagnoosi sai. Rinna taastusoperatsioonile ei ole ta mõelnud. „Olin 50 aastat kahe rinnaga, järgmised 50 aastat olen ühe rinnaga, minul vahet pole”. Ta käib julgelt trennis, ka saunas ja avalikus duširuumis. Tema trennikaaslased on sellega harjunud ja rõõmsameelne Katrin ise ei tee sellest numbrit. Siis ei tee seda ka teised.

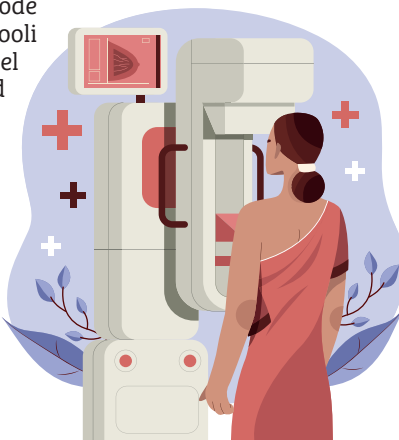
Naised, minge kindlasti uuringule, seda enam, et mammograafia buss tuleb koju kätte!

Uuringutest on selgunud, et põhjused, miks naised ei lähe

sõeluuringusse, on hirm diagnoosi ees, ajapuudus (oma aeg on tähtsam kui uurin-gusse minek) ja ka logistilised probleemid. Arvatakse ka, et rinnauuring on valus. Tegelikult see nii ole.

Katrin ja Veronika sõbrad-tuttavad ja töökaaslased võtsid muidugi koheselt uuringule tee jalge alla. Katrin rõhutab, et kui vähi riskiteguriteks loetakse ülekaalusust, alkoholi ja tubakatoodete tarbimist ning vähast liikumisaktiivsust, siis tema puhul ei olnudki ühtegi sellist faktorit. „Sa võid olla väga tervisliku eluviisiga, kuid ka siis võib see diagnoos sind tabada”, ohkab ta. Katrin ei ole küll kogemusnõustajaks õppinud, kui ta on lahkesti nõus andma nõu neile, kes sel raskel hetkel olulist infot vajavad. Kahjuks on praegu maakonna vähihaigete tugirühm peale koroonaaega vaikeolekus. Kui oleks kedagi, kes võtaks asja uue hooga vedada, võib märku anda allakirjutanule.

Katrin ja Veronika rõhuvad, et parem karta, kui kahetseda. Tavaliselt ongi kõik korras ja skriining, mille maksab kinni riik, annab lihtsalt hingerahu. Kui aga leitakse pahalane varases staadiumis, siis tänapäeval on suuresti see haigus seljatatav. Märjamaal, Järvakandis, Kohilas ja Kehtnas on buss tulemas novembris. Tuleb koju kätte, kasutage seda võimalust! •

Ohuteavituse korraldusest

TANEL VAHTER

Lääne päästkeskuse Rapla-Järvamaa päästepiirkonna juhataja

Eesti riigis on viimastel aastatel jõudsalt edasi mindud ohuteavituse süsteemidega. Ammu on räägitud asukohapõhisest sõnumi edastamise süsteemist, mille eesmärgiks on ohus olevate inimeste kiire teavituse varitsevast ohust.

Peale Ukraina sõda hakati arendama sireenide võrgustikku. Siia nimekirja sobitub ka KRIT ehk kriisiinfo telefoni käivitamise võimalus selliseks juhaks, kui info vajadus toimuvast sündmusest on suur, kuid kõigi huvitatute elud ei ole ohus. Numbril 1247 saab konkreetse hädaolukorra või sündmuse kohta täpsustavat infot. Infot vahendab Häirekeskus vastavalt sellele, mida edastab sündmust lahendav asutus (päästeamet, politsei, kohalik omavalitsus vms). Kuna infovahetus on kahepoolne, siis on see tõhus ka selleks, et helistajate kaudu tekivad põhilised päringud, mida omakorda Häirekeskus saab edastada juhtasutusele. KRIT käivitus esmakordselt COVID kriisi alguses. Täiendavat infot saab alati igapäevaselt kasutuses olevatest teavituskanalitest, olgu see siis Eesti Rahvusringhääling, ajakirjandus, asutuste kodulehed ja sotsiaalmeedia kanalid.

Sireenivõrgustik

Sireenide võrgustiku eesmärk on tagada tiheasustusaladel elanikkonna ohuteavitus. Sireene kasutatakse ohuteavituseks võimalike suurõnnetuste, hädaolukordade ja

OHUSIREENID

- Ohusireenid kõlavad, kui on vahetu oht inimeste elule.
- Sellised olukorrad on suurõnnetused, hädaolukorrad (näiteks kiirgusõnnetus või õnnetus ohtlike kemikaalidega), sõjaline oht.
- Lähiajal paigaldatakse sireenid 22 asulasse: Tallinna ja selle lähiümbruse tiheasustusse, Tartusse, Narva, Pärnusse, Võrru, Paldiskisse, Sillamäele, Tapale, Jõhvi, Kohtla-Järvele, Maardusse (sh Muugale), Rakverre, Valka, Keilasse, Viljandisse, Jõgevale, Põlvasse, Raplasse, Kärklasse, Kuressaarde, Haapsallu, Paidesse.
- Kui kuuled ohusireeni, varju esimesel võimalusel siseruumi! Ohualas viibides saad lisainfot SMSiga (EE-ALARM). Operatiivset teavet edastavad meediakanalid, asutuste kodulehed ja sotsiaalmeediakanalid.

sõjaliste ohtude korral. Sireenivõrgustik on üks osas elanike ohuteavituse süsteemist. Riigis on sireenidega kaetavate alade määramisel arvestatud rahvastiku asustatusest, suuremate tööstuspiirkondade olemasolu või muid strateegilisi piirkondi. Sireenid tulevad samuti igasse maakonna keskusesse – nii ka Rapla linna. Kui palju Rapla linna sireene tuleb ja kus need asuma hakkavad, seda saame täpsemalt näha 2024 aasta esimeses pooles. Oluline teadmine sireenidest on see, et ohusireenid mängivad üht kindlat minuti pikkust tõusvat-langevat heli, mida koratakse 30 sekundi järel kolm korda. Kui kuuled ohusireene, varju esimesel võimalusel, otsi lisainformatsiooni ning käitu vastavalt saadud juhiste. Selleks, et me harjuksime sireenidega, hakatakse neid testimise kord kvartalis. Testimisel kasutatakse sama heli, mis ohuolukorraski. Sireenisüsteem on digitaalne ja need on varustatud ka akudega. Süsteem on võimeline edastama ka teksti, kuid esialgu ohuolukorras seda ei ole plaanid kasutada. Mida lihtsam see on, seda tõhusam.

Ohualapõhine kiire ohuteavitus EE-ALARM

Meie riigis on juba praegu toimiv EE-ALARM sõnumi saatmise-vastuvõtmise süsteem. Olukordades, mis võivad ohustada inimeste elu ja tervist või riigi julgeolekut, saab hädaolukorda lahendav asutus (nt politsei, päästeamet, terviseamet jt)

OHUTEAVITUSE KANALID

- SMS-teavitus ohualal viibijatele saatjalt EE-ALARM või kui sul pole Eesti numbrit, siis telefonilt +372 5950 0000;
- meedia, nt Eesti Rahvusringhäälingu kanalid;
- operatiivne info veebilehel kriis.ee, käitumisjuhised olevalmis.ee avaneb uues vahekaardis lehel ja äpis (leitav nii App Store'ist kui Google Play'st);
- asutuste kodulehed ja sotsiaalmeediakanalid;
- ohusireenid;
- teavituse valjuhääldist;
- teavituse ükselt uksele.

saata ohualal viibivatele inimestele läbi Häirekeskuse SMS-sõnumi. Sõnumi saatjaks on EE-ALARM. Juhul, kui inimesel ei ole Eesti numbrit, saabub sõnum numbrilt +372 5950 0000. Ohust võib märku anda ka ohusireeni kõlamine. Sõnum sisaldab hoiatust ja käitumisjuhiseid konkreetse ohu korral kolmes keeles (eesti, inglise, vene). Igas ohuolukorras saadetakse vähemalt kaks sõnumit: esimene ohu alguse ja teine ohu lõppemise kohta. Vajadusel saadetakse täiendavate sõnumitega uusi juhiseid. Kui saad EE-ALARMi ohuteavituse, järgi sõnumis olevaid juhiseid! •

Kuidas saan ise võimalikeks kriisideks valmistuda?

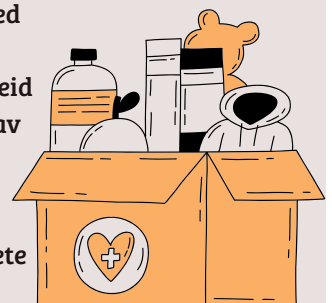
Iseseisev hakkamasaamine ja igaühe roll kriisideks valmistumisel on väga oluline. Kriisi korral võib abi kohale jõuda eeldatust hiljem. Seega on tähtis, et igaüks mõtleks enda ja oma pere jaoks läbi, kuidas saada hakkama siis, kui elutähtsad teenused (soojusvarustus, elekter, veevarustus ja kanalisatsioon, sideteenus jm) peaksid katkema.

Üldised soovitusel

- Hoia kodus elementaarset toidu, ravimite ja esmatarbe-kaupade varu.
- Mõtle läbi, mida teha võimaliku elektrikatkestuse korral ja kuhu minna, kui oma kodus enam hakkama ei saa, sest pole kütet, elektrit või vett.
- Hoolitse, et sul oleks rahakotis varuks sularaha, millega saad soetada hädavajalikku mõne päeva kuni nädala jook-sul olukorras, kus elektri- või sidekatkestuse tõttu kaardimaksed ei toimi.
- Kui sul on auto, hoia kütusepaak pidevalt vähemalt pool-täis ning võimalusel hoia veidi kütust varuks ka kodus. Eestis on mitukümmend autonoomse elektritoitega tank-lat, kus saab sularaha eest tankida ka siis, kui elektrivarus-tus või side ei toimi. Tanklate kaardi leiad siit: <https://www.espa.ee/et/autonoomse-elektritoitega-tanklad>.
- Ära jäta aeguva dokumendi vahetust viimasele minutile, sest energia- ja sidekatkestuste või küberrünnete korral võivad järjekorrad oluliselt pikeneda.
- Käitumisjuhised kriisilukordadeks leiad veebilehelt Ole Valmis <https://www.olevalmis.ee/> avaneb uues vahekaar-dis ning samanimelisest rakendusest. •

SOOVITUSLIK NÄDALANE VARU

- 21 liitrit joogivett
- pakisupid / püreepulbrid
- purgisupid ja -toidud
- kuivikud
- konservid (liha-, puu- ja juurvilja)
- kommid, halvaa, küpsised
- vajadusel beebitoit
- taskulamp ja varupatareid
- patareidel / akudel töötav raadio
- esmaabitarbed ja ravi-mid, e tarbib
- laetud akupank mobiilsete seadmete laadimiseks
- küünlal ja tikud
- priimus vee ja toidu soojendamiseks / valmistamiseks
- niisked salvrätikud
- sularaha

MUUD ABI- JA INFONUMBRID

112	Hädaabinumber 112 – politsei, päästjate või kiirabi kutsumiseks. Kõik mobiiltelefonid võimaldavad SIM-kaardi puudumisel helistada hädaabinumbrile, isegi kui puudub levi. www.112.ee
1247	Kriisi lühinumber Keskkonnainspektsiooni infotelefonil saab anda teada avastatud keskkon-na-reostusest või reostusohust, massiliselt surnud loomade või lindude avasta-misest või mistahes keskkonnalasest õigusrikkumisest. www.kki.ee Maanteeinfokeskus ootab teateid takistustest sõiduteel. Teelude kohta saab infot www.tarktee.ee Päästeala infotelefoni kaudu saab küsida nõuandeid kodu turvalisuse kohta ning teavitada ametnikke ohtlikest ehitistest. COVID info kriis.ee
1343	Elektrilevi rikketelefonilt saab informatsiooni elektrikatkestuste korral. www.elektrilevi.ee
16 662	Mürgistusinfo telefonilt saab nõu ja abi mistahes mürgistuste korral. Tervise-ameeti hallatud infonumbril vastatakse: E 9-21, T-P 24 h. www.16662.ee
1220	Perearsti nõuandeliin annab nõu tervisemurede korral, mis ei vaja kiirabi sekkumist. www.1220.ee
1599	Lastearsti nõuandeliin töötab E-P kell 8-24, kõneminuti hind 1 euro.
1492	Naiste tugiliin on anonüümne abivõimalus lähisuhtevägivalla all kannata-vatele naistele.
116 111	Lasteabitelefoni 116111 on ööpäevaringne tasuta teenus, et teatada abi-vajavast lapsest või küsida nõuannet lastega seotud teemadel. www.lasteabi.ee
(+372) 5301 9999	Välisministeeriumi 24 h infotelefon annab nõu ja abi välisriigis hädas olles. http://reisitargalt.vm.ee

www.reisitargalt.vm.ee

www.lasteabi.ee

www.kriis.ee

www.122.ee

www.1220.ee

www.16662.ee

www.elektrilevi.ee

5301 9999

1220

1599

116 111

16 662

1343

1492

1247

112

Uus toetusmeede – kodaniku-ühiskonna innovatsioonifond

Siseministeriumi ja Kodanikuühiskonna Sihtkapitali kodanikuühiskonna innovatsioonifond toetab kohalike omavalitsuste vahelist koostööd kogukonnakeskses valitsemisviisis.

Selle aasta toetusvoor keskendub **kogukondliku elanikkonnakaitse võimekuse tõstmisele**. Elanikkonnakaitse aluseks on elanikkonna suutlikkus ennast ise kaitsta ja üksteist abi sabumiseni aidata nii igapäevasteks õn-

netustes kui ka äärmuslikes oludes.

Voor on avatud kuni 30.11.23.

- Toetuse saamise eelduseks muude tingimuste kõrval ka koostöö KOV-i ja Päästeametiga ning KOV-i kinnituskiri.
- Omafinantseeringu nõuet ei ole.

- Minimaalne toetussumma on 2500 €, maksimumäär pole, igal KOV-il on oma toetusmaht.

Toetatakse:

- Kohaliku tasandi elanikkonnakaitse vajaduste väljaselgitamist (nt arutelud, ümarlauad, kriisirollide kaardistamine ja loomine, kriisivalmiduse liidrite

määramine jne), kui need ei ole veel teada ja/või kokku lepitud kogukondlikult.

- Kui kohaliku tasandi elanikkonnakaitse vajadused on välja selgitatud, siis konkreetsete vajaduste rahuldamist (nt teenuste tellimine, inventari soetamine, elektri varustuskindluse tagamine, kriisivarude kaardistamine, soetamine ja täiendamine, kriisiplaani koostamine, varjumiskohad ja -kindlus jne).

Täpsema info leiad kysk.ee, raek.ee ja oma koduvalla lehelt. •

Teenuse kriisikindluse võti on heanaaberlikud suhted

TEELE OJASALU

Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus
Vabaühenduste konsultant

Teenuse küla pälvis kevadel Siseministeriumilt Eesti parima naabrivalvepiirkonna tiitli. Suur suvi on meid sügisse toonud ja nii uurisime Teenuse, Luiste ning Urevere külavanem Maris Leemetsalt, milliseid arenguid on tema kodukandi turvalisuses toimunud.

Särtsu!

Tänu Päästeameti projektivoorule on meie kogukond generaatori võrra rikkam. Üks kogukonnaliige annetas ühiskasutusse ka järelekuul, nii et generaator on mobiilne nii meil kui teistele appi minnes. Hetkel saame Teenuse

mõisa elektriga varustada vaid pikendusjuhtmetega, seega järgmiseks sammuks on kogukonnakeskusele vajaliku ühenduse loomine. Teine suurem väljakutse on koolitused, näiteks esmaabi. Loodame koostööle Naiskodukaitsega.

Meil on olnud erakordselt rahulik. Aga kas see ei peaks olema eesmärk? Kogukonnal on oma Facebooki grupp ja sealtkaudu jagatakse operatiivset infot nii kahtlaste sõidukite, hulkuvate koduloomade või inimeste kohta. Tõenäoliselt kõige kurioossem oligi ühe turisti sattumine meie küladesse. Ilma seljakotita välismaalase liikumine mööda teed, mis viib otse metsa/põllule, aga ei ole ühendatud ühegi teise teega, äratas koheselt huvi.

Elanikkonnakaitse riiklik fookus

Jälgisime huviga kogu avalikult kättesaadavat informatsiooni ja eriti elanikkonnakaitsega seonduvat. On oluline, et riik on lisanud ametikohti elanikkonnakaitse valdkonda ja Siseministeriumis on eraldi selle küsimusega tegelev asekanter. Järgmise paari aastaga tuleb tagasi teha viimase 30 aasta jooksul tegemata jäänud töö.

Oleme hea meelega nõus panustama, sest kasu on suur just meile. Ja ka riigile, kes ilma kogukondade mõistmisega ei toeta ei saa palju ära teha. Oleme jälginud KÜSKi toetusmeedet ja osalesime Märjamaa valla arutelus.

Kriisiplaani koostamise telgitagused

Kriisiplaani ei olnud ju meist keegi loomulikult varem teinud. Tol hetkel oli meile toeks KÜSKi kogukonna eestvedaja stipendiumiga kaasnev mentor. Rait Talvik nõustas väga professionaalselt, kaasasime lisaks nii päästjad, politsei kui ka Naabrivalve esindajad. Korraldasime külade kokkusaamise, kus osales ca 25 inimest ehk viiendik elanikest, kellest paljud on ka lapsed ja küllaliselanikud. Käisime peaaegu kõik kriisilukorrad ükshaaval läbi ning ikka ja jälle jõudsime põhiliste murekohtadeni: elektrikatkestus, mis viib andme- ja telefonide katkemiseni.

Plaanid näidiseid polnud eelmise aastal veel eriti võtta. Haruldast hästi haaratavat ja loogilist oli Võrumaa Roosiku küla kriisiplaan, müts maha selle kogukonna ees! Kriisid on aga kohaliku

mõõtmega. Seega isegi kui sama oht on kahes Eesti otsas – näiteks maastikutulekahju – siis lahendus on ikka kohalik.

Püüdsime oma plaanis anda soovitusi, mida meie inimene saab ise teha.

Infolõksus? Tunne oma naabreid!

Kriisid kaovad esimesena tavapärased kommunikatsiooniliinid. See on eriti akuutne meesuguses kogukonnas, Läänemaa piiril, kus juba niigi on teada, et elektri- ja varustuse väljakutsed on suuremad ning elektri kadumine tähendab ka kommunikatsioonimastide kadumist.

Sideliinid on haavatavad mitmetele kriisidele ja lahendus on kahjuks või õnneks nn kiviaegne – tunne oma naabreid. See on ka meie kogukonnas üks läbiv mõte – pakkuda erinevaid kogukonnaüritusi ja -tegevusi, et kõik leiaksid vähemalt aasta jooksul võimaluse ja vajaduse kodust või suvilast välja tulla ja tutvuda naabritega. Me ei tea seda ette, aga üks telefoninumber või naabri liikumiste teadmine võib pääste elu.

Minu sooviks on jõuda naaberkogukondadeni teistes maakondades, et ka nendega oma kriisiplaane võrrelda ja kooskõlastada võimalikke tegevusi kriiside korral, sest millegipärast on tunne, et Eestis info üle valdagi piiri, aga kindlasti üle maakonna piiri ei taha hästi liikuda. Kriisid kahjuks selgest piirist ei hooli. •

Loe täispikkalt <https://raek.ee/kodanikuuhendustele/inustavad-lood>.

Kriisilukorras valmisoleku kaardistus

Käesolev esmane küsimustik suunab kogukondi kaardistama oma ressursse toimetulekuks kriisilukordades.

Alustuseks mõelge läbi järgnevad punktid:

- Millised piirkonnad moodustavad teie kogukonna?
- Kui palju on teie kogukonnas elanikke?
- Vastutuse hajutamise mõttes - kuidas jagada oma kogukond piirkondadeks? (Küsimus on vajalik selleks, et analüüsida, kus on probleemsemad piirkonnad).
- Millistes piirkondades teie kogukonnas on halvim mobiililevi?
- Kui palju ja millistel teemadel on teie kogukonnas väljaõppe läbinud inimesi?

Esmaabi (med töötajad, koolituse läbinud isikud)	
Pääste (nt vabatahtlikud, väljaõppinud isikud)	
Juhtimine	
Esmahooldus (hooldustöötajad või -kogemusega inimesed)	
Militaarskused (nt kaitseliitlased, sõjaväelased)	
Sisekaitse (nt abipolitseinikud, politseinikud)	

- Millistel aadressidel on kogukonna territooriumil kohad, kust saaks tarbe- ja ka joogivett (lisaks kasutusel olevatele ka mahajäetud talud ja kaevud)?

Tarbe ja joogivee kohad	Aadress	Kaevu tüüp (salvkaev, puurkaev, kas on kasutatav ka ilma elektrita)

- Kus on kogukonna territooriumil ilma autonoomse küttekoldeta (ahjud/kaminahjud) elamud? Ehk siis - kus inimesed ei ole võimelised talvel üle 48 h elama, aadressid:
- Kus on majapidamised, mis võiksid vajada tuge (üksikud vanainimesed, lastega pered jne, aadressid)?
- Inimeste, oskuste ja ressursside kaardistus kogukonnas

Nimi	Kontakt-tel. nr	Kodune aadress	Ressurss*	Oskusteave**

*Ressurss tähendab nt püss, saed, ATV, lumesahad, raadio-saatjad, bensiinigeneraator, külamajad/kogukonnakeskused, majutusvõimalus (k.a kodu- ja lemmikloomad) voodipesud jne. Võib kaardistada ka toiduvarusid.

**Oskusteave – oskused ja kogemused, mis inimestel on: esmaabi (meditsiinitöötajad, esmaabi koolituse läbinud isikud), pääste (nt vabatahtlikud, väljaõppinud isikud), es-mahooldus (hooldustöötajad või hoolduskogemusega inimesed); militaarskused (nt kaitseliitlased, sõjaväelased), sisekaitse (nt abipolitseinikud, politseinikud), juhtimine (juhtimisoskusega inimesed).

- Mõelge läbi oma kogukonna probleemid.
- Tehke probleemide lahendamiseks tegevusplan.

Külapäeva ettevalmistus Luiste külas.

FOTO ERAKOGU

Kehtna Lihatööstus - kes on maitanud, need nõuavad

Ilus oktoobrikuu esmaspäev viib meid OÜ Kehtna Lihatööstuse tootmishoonesse, kus tervitavad lihatsehhi juhataja Tiit Sullakatko ning tehnoloog-müügisekretär Katrin Järve. Silmaringi avardavast käigust jääb enim meelde tohtu lahus ning paganama hea veiselihasink!

Keelt alla viivaid tooteid on Kehtna Lihatööstusel veelgi. Kunagisest vorstitehhist, mis alustas tööd 1987. aastal, välja kujunenud väike-ettevõtte on tootenimekirjas paljutki, mida hing ihaldab. Korra veel tagasi ajalukku minnes meenutab Sullakatko, et tema alustas aastal 1994, kui paljud majandid ehtasid tootmiseks abihooneid, et kohalikke inimesi toita. Olid ajad, mil letid olid tühjad ning saada oli vaid talongikaupa. „See oli päris suureks abiks kohapeal,“ meenutas ta.

2006. aastal sai lihatööstusest Kehtna Mõisa OÜ tütar-ettevõtte, põhjusega saada hõlpsamini kätte Euroopa Liidu raha. „See on omaette saaga. Tagantjärele võib päris sarkastiliselt suhtuda sellesse, kuidas meie ametnike agarusega tapeti väike-ettevõtteid,“ rääkis Sullakatko ja lisas, et tol ajal ei tehtud vahet, kas tegemist on Rakvere tööstusega või väikese Kehtnaga. Karmid nõudmised tulid kõigile ning ellu tuli jääda.

Alles 6-7 aastat tagasi hakkas mehe sõnul toonane põllumajandusministerium arutama ideed teha väikestele ettevõtetele erisusi. Selleks hetkeks olid paljud tootjad ennast juba sulgenud või nõudmiste tõttu „hulluks“ investeerinud. Täna on olukord pisut leebem. Oleme Tiiduga ühel meelel, et vähemalt saavad Eesti inimesed olla kindlad, et toit nende lauale tuleb puhtast, kvaliteetsest keskkonnast. „Ma olen sellega nõus, et mingisugust muudatust oli vaja, aga meil tehti seda 120% usinusega ja üle võlli.“

Maja, kus praegu käib tootmine, on üles ehitatud Kehtna Mõisa OÜ laenu-rahaga, maksumuseks omal ajal umbes kaks miljonit krooni. Täna ei ole neil kopikatki laenu õlgadel, mille üle on juhil hea meel. Toetusi on saadud tapamaja korda tegemiseks ning külmkambrite ehitamiseks. „Veterinaaramet oli konkreetne: kui selleks ajaks midagi ära ei tee, siis paneme teil ukse kinni,“ meenutas Sullakatko.

„Suure“ tööstuse taga on viis inimest

Kehtna Lihatööstuse nimi kõlab suurena. Seda tunnistab ka Sullakatko, et tagasi vaadates oleks võinud leida tagasihoidlikuma nime, sest tihtilugu jääb mulje, et tegemist on suure tööstusega. Väike-ettevõtte töötab

Kehtna lihatööstuse töökas kollektiiv. Vasakult Jaagup Nõojärv, Anneli Kiris, Kaimar Seinpalu, Katrin Järve ja Tiit Sullakatko. Foto: AARE HINDREMÄE

Jaagup Nõojärv on järjekordse partii sooje viinereid ahjust välja tõmmanud.

Foto: AARE HINDREMÄE

pidevalt viis inimest, lisaks bussijuht. Tööpäev algab varakult, kella viiest hommikul, et kaubaauto õigel ajal välja saada. Edasi läheb päev tavapärastel: kes läheb tapamajja, kes lõikab liha, kes teeb vorstisegusid. Kuivõrd meeskond on väike, tuleb tihtipeale ka juhil tööriided selga panna ja tootma minna. Ideoloogia on, et esmaspäevast neljapäevani toodetakse ning teisi päevi neljapäevani müüakse. „Täna me töötame nagu prantslased, neli päeva nädalas. Reedel tuleme ainult komplekteerime kauba ja saadame välja,“ rääkis Sullakatko.

Idee poolest on meeskond valmis töötama ka viiel päeval, võtma tööle uusi vahetusi, kui oleks, kellele toodet müüa. Number üks probleem on Kehtna Lihatööstusel turule pääsmine. „Need kampaaniad, et müüme eestimaist, toetame eestimaist ja et oleme näoga Eesti tootjate poole, on hästi ilusad ning tarbija usub neid, aga ainult regiooni kaupmees saab aru, et kui tahad müüa suurtes kettides, tehakse otsused ära pealinnas,“ ütles

Sullakatko. Ta täpsustas, et kohalikes kauplustes ei tee tootevaliku osas otsust mitte juhataja, vaid keegi „kõrgemalt“.

Koostöökohti on nad erinevate suurtetidega otsinud pidevalt. Tehtud on kampaaniaid, mis toimivad ainult senikaua, kuni toote hind on tavapärastest madalam. Kui tuleb tavahind tagasi, lükatakse toode letist minema. „Inimene kahe nädalaga võib-olla ei leidnud seda toodet ülessegi ja juba lükati see letilt minema. Ja kui võtta suured kaubaketid, siis Rakverel on seal näiteks 20 toodet kõrvuti, minu kaks toodet, mis on saanud koha, jäävad nii peitu. Positiivsete koostöödena toob

ta aga välja Rapla Prisma ja Coop-keti, eriliselt kiidab ta just esimest.

Umbes 8 tonni tooteid kuus

Aastani 2007 oli Kehtna Lihatööstusel oma seakasvatus. Praegu sealha oste-takse ning vaid veised tulevad ümbruskonnast ja lähevad nende tapamajja, kuu lõikes ca 15 veist. Ühe kuu toodang jääb 7-8 tonni juurde. Väiketootjatele käib Sullakatko sõnul Eesti sealha hind üle jõu, nii tellivad nemad toorainet Taanist. „Katsume jälgida, et kindlasti oleks liha Euroopa Liidu oma.“

Kolmele tootele on lihatööstus saanud ka suitsupääsukese märgise, mis antakse välja, kui kasutatud on eestimaist toorainet ning ka tootmine on toimunud Eestis.

Lisaks poodidele küsivad nende tooteid jõulukottidesse ka paljud firmad. Lisaks pakuvad nad teenust jahimeestele põdravorsti tegemisel. „Kes on meie tooteid maitanud, need ka nõuavad,“ ütles Sullakatko. Ära tasub märkida, et Kehtna Lihatööstus toetab ka lasterikkaid peresid.

Kindlasti mõtlevad lugejad, et miks ei ole lihatööstusel oma poodi. Sullakatko tõdes, et nii kui nad müügipunkti avaksid, tulevad jälle uued nõudmised, tohtu paberimajandus jpm. See ei tasu ennast ära. Täna on ettevõtte toodang

KEHTNA LIHATÖÖSTUS OÜ TOODETE VALIK

P/S „Kehtna“ pikk
P/S „Kehtna“ 450 g
P/S „Pärtli“ 450 g
P/S „Põdra“ pikk
P/S „Põdra“ 450 g
Täissuitsuvorst veiselihas 300 g
P/S Juustuga
P/S Juusturõngas
P/S Krakovi
K/V „Laste“ 500 g
K/V „Lemmik“ 500 g
K/V Juustuga 300 g
Šašlõkivorst
Juustu grillvorst
Sardell
Kehtna viiner
Kehtna naturaalne viiner
Suitsukülg
Suitsupeekon
Suitsuseaseljakarbonaad kondiga
Mõisasink
Veisesink (TUNNUSTATUD EESTI MAITSE)
Veisesink dekooriga (TUNNUSTATUD EESTI MAITSE)
Piprarind (TUNNUSTATUD EESTI MAITSE)
Suitsuribikont
Soolapekk
Toores grillvorst lambasooles
Toores grillvorst seasooles
Šašlõkk (lahtine)
Šašlõkk seakaelakarbonaadist v/p
Seakaelakarbonaad grillmarinaadis
Verivorst
Kruubivorst

saadaval kõikides Rapla kauplustes ning proovitakse laieneda ka Tallinna ja Tartu. Kui inimene tänavalt soovib lauale miskit, võib alati ette helistada ja läbi minna.

Lõpetame oma intervjuu rõõmukohatadega. Sullakatko ütles, et väikeettevõtte rõõm on asjaolu, et saab teha seda, mida hing ihaldab. „Kui näiteks mõni toode hommikul proovides ei meeldi, siis jätame toodangu katki ja tuunime retsepti edasi, kuni oleme asjaga rahul,“ ütles ta. Rõõmu teeb veel hea kaader, kelle peale võib juht alati loota, kui teda ennast parasjagu kohal pole. „Vene ajal oli loosung „Kaader otsustab kõik“ ja see kehtib praegugi. Kui on korralikud töölised ja ise nendesse hästi suhtuda, siis süsteem töötab.“

Mariliis Vest

Eestis toodetud!

Eestis kasvatatud!

Korra proovid - alati soovid!

100% Eesti kapitalil

www.kmoy.ee

KEHTNA LIHATÖÖSTUS OÜ

Tootja: Kehtna Lihatööstus OÜ,
Pargi 6, Kehtna 79001, Raplamaa
tellimine@kmoy.ee, tel: 487 5480

EESTI TOOTJATE ÜHISLIIT

Järvakandi Avatud Noortekeskus sai uue hingamise

Järvakandi Avatud Noortekeskus sai uue hingamise ning 17. septembril kutsuti kõiki noori, lapsi ja lapsemeelseid taasavatud noortekeskuse ruume oma silmaga vaatama.

Kohaletulnud said suurtes ja heledates ruumides joogamattidel istet võtta ja kaasa lüüa villainglite meisterdamises, maiustada pehme jäätisega ja kõrgustesse hüpata noorteka hoovil asuval batuudil.

Külalisi ja noorsootöötajaid saabusid tervitama Kehtna valla verivärske spordi- ja noorsootööspsialist Killu Sika ja volikogu esimees Katrin Anto. Noorte tegutsemisvõimalusi tulid üle vaatama ka Kehtna Noortevolikogu liikmed.

Üheskoos noortega kaunistati maitsev küpsisetort, mida kõik pärast tervitussõnade kuulamist ka maitsta said.

Kõik saabusid said koduteele kaasa uute avamisaegadega õhupalli.

Järvakandi noortekeskus on avatud esmaspäevast reedeni kella 14-19. Jälgi ettevõtmisi noortekeskuse FB lehel või kohalikul kuulutus-tetahvlil, sest tulemas on vägevad külalised ja vahvad tegevused.

Annika Rannamets,
Kehtna ANK-i juhataja

Rahvusvaheline projekt Portugalis

18.-23. septembrini viibisid Kaerepere Noortetoa noortejuht Merit Sillaots ja Kehtna Avatud Noortekeskuse juhataja Annika Rannamets rahvusvahelise projekti käigus Portugali linnas nimega Agueda.

Agueda linn, mida paljud tunnevad "katuslinnana", asub kahetunnise autosõidu kaugusel Lissabonist põhja pool.

Igal suvel muutub linn kaleidoskoopiliseks värviliseks varikatuseks, kui tänavate kohale riputatakse üle 3000 erinevates värvides vihmavarju, mis muudavad linna eriliselt säravaks. See kõik sai kunagi alguse 2011. aastal projektist Umbrella Sky Project, mis on osa Ágitagueda kunstifestivalist, mis võimaldas kohalikel kunstnikel oma idee realiseerida ja sellest ajast peale on seda tehtud igal aastal. Aguedas on tõesti vähe neid puutumata kohti, kus poleks värve - pingid, seinad, prügikastid, kõnniteed ja isegi trepid on maalitud värviliseks nagu vikerkaar, see muudab linnakese rõõmsaks ja lapsemeelseks.

Portugalis toimunud kohtumisel kogunesid projekti osapooled Eestist, Portugalist, Kreekast, Prantsusmaalt ja Horvaatiast. Tegemist on kaheaastase pika projektiga, mille käigus viiakse läbi töötoad, kus tutvustatakse osalevate maade noortele kestliku arengu eesmäärke (KAE). KAE-d on eesmärgid, mis võeti vastu 2015. aasta septembris Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) tippkohtumisel New Yorgis. Kokkulepped tulenevalt töötavad ÜRO liikmesriigid 2030. aastani just nende eesmärkide täitmise nimel nii oma sisepoliitikas kui ka rahvusvahelises koostöös.

Eesmäärke on kokku 17 ja iga eesmärgi juurde on lisatud veel täpsemad alaeesmärgid, mida on kokku 169.

Viiepäevasel kohtumisel lepiti detailideni kokku, millised töötoad ja kuidas täpselt pilootprojektis läbi viiakse, kuidas tagasisidet küsitakse ning uuel kohtumisel jaanuaris Pariisis saame juba uuesti kogemusi jagada.

Annika Rannamets,
Kehtna ANK-i juhataja

Raplamaa rahvarõiva nõuandekojas lõpetas järjekordne kursus

Sügise esimesel päeval, kerges vihmabinas, liikus Rapla vahel, kirikuaia ja Kultuuriklubi Baas ümbruses rahvarõivais naisi - pildistati rahvarõiva kursuse lõputöid. Meeleolukale fotosessioonile järgnes nagu koolile kohane ka lõpuaktus, tutvustati valminud rõivaid, meenutati kursusel juhtunud toredaid seiku. Loomulikult anti ka tunnustusi ja söödi ühiselt Juuru seeliku triipudega torti.

Kaks aastat olid tublid osalised mõõtnud, joonistanud, tikkinud, õmmelnud, polsterdanud, kurrutanud ja mida kõike veel teinud, et saaks valmis 12 komplekti rahvarõivaid. Valminud rõivad on alates seelikukangast käise nõõpideni ise oma kätega tehtud. Lisaks juba tuntud Rapla põiktriibulise seeliku on selle kursuse abil elustatud Eesti Rahva Muuseumi varamust teisigi seelikutriipe, mis senini muuseumi hoidlates peidus on olnud. Samuti on mõni käisetikand enne tikkimata olnud. Rahvarõiva nõuandekoja üks eesmäärke oligi muuseumi varade laiem tutvustus ning meie rahvarõivaste rikkuse ja mitmekülgse näitamine.

Raplamaa rahvarõiva nõuandekoda on paik, kus kõike rahvarõivastega seotut õppida saab. Asub see Raplas Kultuuriklubi Baas

Seekordse koolituse lõpetasid Juuru naise komplektiga: Vivian Randma, Linda Schön-Schmidt, Liivi Linder, Signe Leinmets; Rapla naise komplektiga: Piret Esnar, Kaidi Heinsalu, Tiina Paeorg, Kaie Nurmsalu, Sülvi Kähär. Pildilt puuduvad Aive Mägi, Age Kipper ja Piret Joalaid.

Foto: LIINA SOOSAAR

ruumides, Tallinna mnt 5. Uus rahvarõiva valmistamise kursus algab juba oktoobris.

Registreerimine 15. oktoobrini aadressil gerly.karu1@gmail.com. Ei tegelda mitte ainult rahvarõiva-

vastega. Rahvarõiva nõuandekojas saab õppida ka niplispitsi, tegutseb kuduklubi. Ja kui on soovijaid ja häid ideid, saab veelgi toredaid tegemisi ette võtta. Infot tegevuste kohta saab Facebooki lehelt Rapla-

maa Perenaiste Selts Pauliine. Omakandi rahvakultuuri hoides oleme rikkamad.

Anne Ummalas,
Eesti Rahvakultuuri Keskus,
rahvakultuuri spetsialist Raplamaal

Raamatukogukuu

Oktoober oli raamatukogukuu. Vaatamata sellele, et raamatud on poes kallid, on lugemisvara kõigile kättesaadav meie valla raamatukogudes.

Kehtna valla raamatukogudes oli oktoobris ja on veel tulemas mitmeid lugemisega ja raamatutega seotud tegevusi. Raamatukoguhoidjad õppisid Rapla Keskraamatukogus looma interaktiivseid raamatukogumänge, Lelles galopiti TÖN 2023 õpitunnis keelereeglite ja autorikaitsetega.

20.-30. oktoobrini toimusid üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“. Astu

ikka läbi oma lähimast raamatukogust, sest lisaks raamatutele leiad meie raamatukogudest näituse, mis on kokku pandud raamatute vahelt leitud asjadest ning valiku raamatutest kirjanike autogrammide ja pühendustega. Jätakuvalt saab uuendada Järvakandi raamatukogus looduslikest materjalidest punutisi ja uurida, kuidas „Väike nõid“ kõige sellega seotud on.

Koostöös koolide ja lasteasutustega oli raamatukogudes 20. oktoobril ettelugemispäev, mis on Eestis alguse saanud 1994. aastal. Idee ise on pärit Rootsist. Päeva mõte on tuletada meelde, kui tore

on ette lugeda ja kui põnev on jutte kuulata.

Raamatukogukuu lõpetatakse XXIII maaraamatukoguhoidja päevaga Põlvamaal, kus osaleb meie valla raamatukoguhoidja, kelle esitasime „Maaraamatukoguhoidja 2023“ nominendiks.

Raamatukogukuu kestab Kehtna valla raamatukogudes edasi novembris, sest siis jõuab Eesti Hoiuraamatukogu raamatute kogumise kampaania Kehtna Raamatukogusse.

20.-25. novembrini võib kasutatud raamatuid tuua Kehtna raamatukokku kogumiskastidesse.

Oodatakse heas korras raamatuid, millele soovitakse anda uus elu. Kõik annetajad saavad soovi korral ise kogumiskastidest meelepäraselt kirjandust koju kaasa võtta.

Laupäeval, 25. novembril kell 11-14 on Kehtna Raamatukogus kohal hoiuraamatukogu meeskond. Tule uudistama ja saad teada, millest nad räägivad.

Oktoober on ka sügisekuu, mil on just õige aeg taasavastada raamatukogu võlu. Meie oleme valmis ja ootame.

Eve Rõuk,
Kehtna Raamatukogu juhataja

Lelles renoveeriti kortermajade veevärk

Kehtna Vesi OÜ lõpetas septembrikuus Lelle kortermajade veetorustiku rekonstrueerimise. Vahetusse läks kogu veetorustik pumbajaamast kuue kortermaja veeõlmeni.

Horisontaalpuurimise meetodil pandi maa alla kokku 281 meetrit uut moodsat veetoru, sektioneeriti peatrassid ning paigaldati kõikidele kortermajadele nõuetekohased maakraanid. Samuti liideti uue trassiga Lelle Põllumajanduse OÜ töökoda ning rajati valmidus tulevasele Meie Toidukaubad keti toidupoole.

Elanike esmane tagasiside on positiivne - vesi ei lõhna halvasti, maitseb palju pa-

remini kui vanasti ja vee surve on nüüd ka kordades parem, enne lihtsalt niris es vaevu.

Kogu renoveerimise projekteeris ja teostuse mõõdistas OÜ Kirjanurk, materjalid tarnis OÜ Hekamerk ning puurimistööd tegi OÜ Eesti Horisontaalpuur. Kogu projekti lõplik maksumus ulatus ligi 51 000 euron. Tuleval aastal on plaanis alustada Lelle aleviku suuremahulise vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamisega ning sellega seoses läheb vahetusse kindlasti ka kortermajade piirkonna kanalisatsioonitorustik.

Margit Pärna,
Kehtna Vesi OÜ
nõukogu esimees

Foto: erakogu

Tegus kooliaasta algus Eidaperes

Eidapere koolipere kooliaasta on alanud väga sportlikult ning liikumisele panustades.

Nagu juba traditsiooniks on saanud, võtab kogu koolipere osa liikumisenädalast ning sellele ajale on alati planeeritud hulgaliselt tegevusi, mis aitavad kaasa laste liikumisharjumuste parendamisele.

Sel aastal alustasime kõiki koolipäevi väikese virgutusvõimlemisega. Igal hommikul oli üks klass, kes valmistas ette võimlemise-liikumise ning õpetas seda ka teistele. Suure rõõmuga saame öelda, et meie lastele meeldib tantsimine, sest igaks hommikuks oli keegi üles otsinud ühe toreda tantsuloo, mida teistele õpetada. Ja kui esialgu tunduski tants veidi kohmakas, on hea algus tehtud ning siit annab edasi ainult paremaks minna. Rõõmu ja elevust tekitas see hommikutesse küll kuhjaga!

Liikumisenädalasse mahtusid lisaks hommikuvõimlemisele ka zumba tantsimine, spordipäev, kus võisteldi mitmevõistluses, orienteerumismäng ning lõpuks rabamatk koos veeteemalise projektipäevaga. Spordinädal jätkus aga traditsioonilise Lokuta–Eidapere XIX Suurjooksuga, mis toimus seekord 3. oktoobril.

Aga sportimine polnud selle toreda nädala ainus tähtis tegevus. Esmaspäeval, 25. septembril said kõik õpilased ennast proovile panna keevitamise töötoas. Nimelt oli meil külas Rain Rosin RKR Seadmetest, kes õpetas kõigile, kuidas keevitada. Keevituse algtõdedele said käed külge panna nii tüdrukud kui ka poisid, aga julgeid keevitajaid leidis ka töötajate hulgas. Võin julgelt öelda, et minus tärkas küll huvi kätt proovida alal, mis on minu igapäevasest tööst väga kauge. Oli põnev ning silmi avav. Minu suhtumine keevitaja elukutsesse muutus ning arvan, et nii mõnigi laps

leidis huvipakkuva tegevuse, mis nõuab kannatlikkust ning tähelepanu, ehk isegi edaspidise elukutse.

Orienteerumispäeval oli igal võistkonnal võimalus liikuda kaardi abil kindlasse kontrollpunkti, kus tuli täita ette antud ülesanne. Kiireimaks võistkonnaks osutus sel korral meeskond, kuhu kuulusid Erki Teearu, Martin Aasa, Robin Rattik, Melanie Vilbas, Victoria Lind, Karmen Suurkaev ja Mirette Univer.

Spordipäeva mitmevõistlus oli üles ehitatud 10-võistluse põhimõttele. Lastel jagus rõõmu erinevatel aladel enda proovile panekuks. Igas vanuseklassis selgitati parimad sooritajad.

Reedel, 29. septembril oli kogu kooliperega ette võetud projektipäev rabas. Kuna elame suurepärase Mukri raba läheduses, siis kasutame igal aastal võimalust seal tarkusi juurde saada. Sel aastal on meie õppeaasta läbivad teemad vesi,

tuli, maa ja õhk.

Alustasime siis veest. Õppepäeval tegime õpetaja Mihhail Zujevi juhendamisel erinevaid katseid veega. Selleks olid meil võetud kolme erineva vee proovid – kraani-, jõe- ning laukavesi. Nendega andis teha erinevaid keemilisi katseid, et võrrelda kolme vee sarnasusi ja erinevusi. Lisaks õppisime Toomas Tõnissoni juhendamisel, kuidas rabas käituda, kuidas ületada laugast, kuidas teha veefiltrit, kui peaksime ootamatult vajama puhast vett.

Pärast lõunasööki nautisime aga 9. klassi õpilase Andrease etteastet uskumuste kohta, mida räägitakse laugastest ning soos elavatest haldjatest-vaimudest-näkkidest. Lizette esitas aga sügisesse sobivaid flöödi-palu. See kena mõttehetk võttis päeva toredasti kokku. Veelgi toredam oli, et lasteaialapsed suutsid vahva päeva rabas meiega koos vastu pidada. Aitäh kõikidele vanematele, kes te

lastega koos raba nautima tulite ja meiega koos olite!

Spordinädala lõpetas juba traditsiooniks saanud Lokuta–Eidapere Suurjooks, seekord juba XIX. On tore tõdeda, et meie kooli jooksust on välja kasvanud vahva ettevõtmine, kus on alati palju kaasalööjaid. Seekord pani Taevataat meid proovile, kuid jooksjad olid tublid ning keda see „väike“ vihm ikka hirmutab! Osalejaid oli kogu ürituse peale kokku 95! Aitäh kõigile, kes trotsisid vihmast ilma ning nautisid liikumisrõõmu!

Tillujooksu osavõtjad läbisid 200 meetrit ning said kõik lõpetades kaela kuldse medali. Seda rõõmu, mis peegeldub nende silmist pärast jooksu lõpetamist, tasub nautima tulla. Minijooksu osavõtjad läbisid 2,5 km. Üldvõitjaks tuli Vändrast Korvpalliklubi Karud esindaja Lisandra Pöder, kelle võiduaeg oli 12.56,5. Eidapere Kooli kiireim tüdruk oli Regina Lind

ning poiss Robin Rattik. Suurjooksu (4,5 km) kiireim mees oli ajaga 18.24,4 Indrek Kraus Kehtnast, naiste üldvõitja ja ühtlasi Eidapere Kooli kiireim neiu oli Ly-Sandra Eeron ajaga 27.05,9. Eidapere Kooli kiireim noormees oli Enri Vendelin ajaga 20.41,1.

Suur-suur aitäh meie seekordsetele toetajatele: Vindor OÜ, Aramet OÜ, Lokuta VTS, Korvpalliklubi Karud, Artur Kokk ja Uno Tomingas. Ilma teie kaasabita ei oleks üritus võimalikuks osutunud. Osalejate ja korraldajate nimel südamlük tänu teile! Suur tänu ka meie toredale köögimeeskonnale – Merlile, Küllile ja Annale, kes valmistasid osalejatele maitsva koogi ja tee.

Sügav kummardus ja tänu koolipere liikmetele, kes aitasid kaasa korralduse laabumisele!

Aitäh kõigile, kes panustasid ja nautisid meiega spordirõõme!

Riina Tomingas,
Eidapere Kooli direktor

Tuuleenergeetika infopäev Kehtna valla ettevõtetele

12. oktoobril toimus Järvakandi Kultuurihallis tuuleenergeetika teemaline infopäev. Infopäevale olid kutsutud eelkõige need Kehtna valla ettevõtted, kellel on suurem energiavajaduse potentsiaal. Samuti olid kaasatud volikogu liikmed, kes peavad volikogus vastu võtma tuuleparkide planeeringute ja arendamisega seotud otsuseid.

Mõte kaasata ettevõtjaid Kehtna valda planeeritavate tuuleparkide rajamise arutellu tekkis suvel. Eidapere kogukonnapäeval sai külastada kohalikke ettevõtteid ja sealt koorus välja nende soov ja huvi taastuenergia vastu.

Kehtna valla volikogu 20. juuni 2023 otsusega on Kehtna valla üldplaneeringuga kehtestatud Kehtna valla haldusterritooriumil olulise ruumilise objektina määratud viis potentsiaalset tuulepargiala.

Kehtna valla tuulealade vastu tunneb huvi rohkem kui üks arendaja. Arendaja TMV Green OÜ on pärast üldplaneeringu kehtestamist esitanud detailplaneeringu algatamise taotlused T1 Pae ja T2 Lau taastuenergiaparkide rajamiseks. Taotluses on kirjeldatud, et Pae T1 alale võiks planeerida 9 tuulikut ning Lau T2 alale 6 tuulikut. Täpne tuulikute arv ja mõõdud selguvad planeeringu koostamise käigus. 27. septembri volikogu istungil otsustas volikogu algatada detailplaneeringud. Sellega alles kogu protsess, läbirääkimised ja kaasamised algavad.

Oktoobrikuu volikogus tuleb taas otsustamisele arendaja TMV Green OÜ esitatud taotlus Kehtna vallavalitsusele taastuenergiapargi kavandamiseks valla üldplaneeringuga määratud perspektiivses tuuleenergia arengualas T4.

Infopäevale olid kutsutud tuulikuteest rääkima: Aivar Mäe, endine Põhja-Pärnumaa vallavanem, kes rääkis Tootsi tuuleparkide rajamisest; Andres Metsoja, Riigikogu liige ja Pärnu linnavolikogu esimees, kes selgitas riigi seisukohti tuuleenergeetika arendamisel; arendaja Jaanus Kivirand TMV Green OÜ-st, kes rääkis koostööst maaomanikega tuulepar-

kide rajamisel ja tuulepargi kasumikkusest Kehtna vallale.

Mõistame kogukondade muret ja hirmu. Minu soov oli eelkõige saada teada, kas tuulikute saab kohalik omavalitsus kasu lõigata. Aivar Mäe ettekanne kinnitas seda, et kõik on läbirääkimiste küsimus. Tuleb olla julge ja teha arendajale oma ettepanekud.

Kodanike põhiline hirm – tuulikud tekitavad müra. Selle hirmu lükkas A. Mäe kohe ümber näitega Saarde vallast, kus oli seisnud 230 meetri kõrguse tuuliku all täielikus vaikuses. Võin kinnitada sama. Käisin suvel värskest-valminud Eesti esimeses hübriidpargis, Purtsu tuule- ja päikeseelektrijaamas. Seal on küll 150 m tuulikud, mis aga töötasid täielikus vaikuses.

Tuuleenergeetika teemalisest infopäevast jäi kõlama ettekandjate julgustav sõnum vallale liikuda teemaga edasi ja seada sisse omad nõudmised. Ühel hetkel otsustab riik selle ikka meie eest ära ja siis tuleb lihtsalt olukorraga leppida. Täna on valla võimalus arendajale tingimusi seada.

Mida võidavad tuuleparkidest kohalikud? Otsetoetused majapidamistele, kes jäävad tuulepargi lähedusse.

Iga-aastane toetus kohalikule omavalitsusele.

Soodsam ja puhtam elekter suure energiatarbimisega ettevõtetele.

Tuulepargi ja ümbritseva taristu ehitamine ning hooldamine loob uusi töökohti. Kohalike jaoks tähendab see muuhulgas paremaid teid.

Tõuseb piirkonna maine – vald panustab kliimaeesmärkide täitmisesse, et tagada kindlam tulevik meie lastele.

Infopäevast sai tehtud lindistus, mida on võimalik kõigil järele vaadata: https://www.youtube.com/watch?v=fxiJ_GI692A

Lisainfot Kehtna valla tuuleenergia kohta leiab Kehtna valla kodulehelt:

<https://kehtna.ee/tuuleenergia>

Täna kõiki osalejaid Kehtna valla nimel!
Katrin Anto,
volikogu esimees

9. klassi ajalootund Asta Paestega kooli muuseumis. Vasakult: Martin Sepp, Tauno Melts, Stiven Tamm, Gerda-Lisette Kuriks, õpetaja Asta Paeste, Lisanna Ustav, Margaret Vörk, Lisette Marie Gold ja Meribel Piits.
Foto: AARE HINDREMÄE

Järvakandi Kooli 144. aastapäev

16. oktoobril tähistati Järvakandi Koolis kooli 144. aastapäeva. Hommik algas 2. ja 3. klassi õpilaste jaoks põnevate tundidega, mis veedeti kooli muuseumis ristsõnu lahendades. Õiged vastused oli võimalik kohapeal ringi uudistades üles leida ning seejärel tuli need tähtsaaval õigetesse ruutudesse kirjutada. Kõik meeskonnad said ülesandega hakkama! Oluliste teadmiste võrra rikkamana tehti tunni lõpus sünnipäeva puhul ka üks ühine komisioõmispaus.

4.-6. klassi õpilased seadsid sammud aga Järvakandi Klaasimuuseumisse, kus sai muuseumi varahoidja Külli Muromägi juhendamisel vaadata Madis Eelmaa klaaskarahviniide näitust. Muuseumitundi mahtus veel ka põnevat klaasi uudistamist mikroskoobi abil.

Täname Allan Kima ja Külli Muromägi, kes spetsiaalselt koolipere jaoks lahkelt ukseid

avasid!

Kooli sünnipäeval jätkus eelmisel sügisel alguse saanud sibullillede projekt, mille käigus istutasime kooli ümbritsevale muruosale sibullilli. Istutamistalgud võtsid ette 1. ja 9. klass ning kooli õpilasesindus. Rõõmsas koostöös said sibulad mulda. Nüüd jääb veel vaid kevadet oodata, et uusi lillelapsi näha ning õieilu nautida!

Lisaks lillede istutamisele joonistasid 1. klassi õpilased kunstitunnis enda sünnipäevavasoovid, mõtted ja tunded ka paberile.

Täname kõiki, kes sibullillede projekti enda panuse andsid! Nooremad õpilased külastasid kooli muuseumi koos oma klassijuhatajatega, aga 7.-9. klass sai muuseumitunni veeta koos õpetaja Asta Paestega. Õpetaja Asta sõnul on meie noored väga toredad, asjalikud ja südamlikud. Seekordne tund oli eriti tore selle

poollest, et soov kooli muuseumi külastada tuli õpilastelt endilt. Tund oli üles ehitatud õpetaja Asta koostatud ja kirjutatud Järvakandi Kooli ajaraamatu „Üksmeel“ põhjal. Päris mitme õpilase jaoks tuli see suure üllatusena, et koolil on olemas päris oma raamat! Nii tekkis huvi see ajalooline teos ka endale soetada.

Täname meie igihaljast ja alati energiasit pakatavat õpetaja Asta Paestet, et meil ja meie õpilastel on jätkuvalt võimalus tema põhjatust teadmiste ja mälestuste varasalvest väärtuslikke ja olulisi teadmisi ammutada.

Tegusa ja päikesepaistelise päeva lõpetuseks maistasime maitsva sünnipäevatoridiga, toimus ka tänukohtumine Järvakandi Kooli armsa ning ettevõtliku koostööpartneri O-I Estonia AS esindajatega. Mis põhjusel kokkusaamine aset leidis, saate lugeda juba järgmisest lehest.

Heivi Äärma

Teenetemärk on Kehtna valla kõrgeim tunnustus, mis antakse isikule erilise auavaldusena väljapaistvate teenete või pikaajalise töö või loomingu eest, mis on andnud püsiva ja olulise panuse kultuuri, majanduse või muu valdkonna arengusse vallas või muudel erakordsetel põhjustel. Teenetemärki antakse üks kord aastas – valla sünnipäeval.

Kehtna valla teenetemärgi kavalerid:

1. Tiiu Iling	2004
2. Linda Saar	2005
3. Meeli Toome	2005
4. Reet Nero	2006
5. Arnold Kirss	2007
6. Kalju Rahu	2008
7. Tiia Truu	2008
8. Heik Past	2009
9. Helgi Sussi	2009
10. Aare Leinberg	2010
11. Enno Grünling	2011
12. Helgi Randla	2012
13. Märt Riisenberg	2012
14. Ülo Flour	2013
15. Leon Reitsak	2014
16. Artur Kokk	2015
17. Leida Uusallik	2016
18. Sergei Koolma	2017
19. Aare Hindremäe	2017

20. Anne Archipov	2018
21. Kaido Turro	2018
22. Andres Luhtoja	2018
23. Eno Hermann	2019
24. Asta Paeste	2019
25. Kalju Kalda	2020
26. Urve Läll	2020
27. Eve Kivilo	2021
28. Tõnis Kurisoo	2021
29. Eerika Pukspuu	2022
30. Manivald Kasepõld	2023

Järvakandi valla teenetemärk anti füüsilisele isikule Järvakandi vallale osutatud eriliste teenete eest. Teenetemärki anti üks kord aastas valla sünnipäeval. Teenetemärk on kuldse tammepärjaga ääristatud, hõbedane (aukodanikule antav märk - hõbedast) ovaalne kilp, millel on reljeefsed ja läbipaistvate kuumemallidega kaetud Järvakandi vapikujundid sarikas ja leegitsev peeker.

Järvakandi valla teenetemärgi kavalerid:

Maie Mägi	2009
Heli Augjärv	2009
Einvald Nõulik	2009
Ando Algre	2009
Aili Rassman	2009
Enno Augjärv	2010
Kaja Vaikre	2011
Valli Raidma	2011
Ants Raidma	2011
Eha Teras	2011
Josina Ütt	2012
Asta Paeste	2012
Rita Merekivi	2012
Jaan Viertek	2012
Gitta Vaino	2013
Kalle Uiboupin	2013
Raul Kivilo	2013
Rein Ranne	2013
Eerik Salumäe	2014
Margus Sepp	2014
Sirje Mett	2014
Ulve Tomson	2014
Liis-Mall Moora	2015
Arvi Lepp	2015
Kadri Alliksaar	2016
Jaanus Randla	2017
Karin Lega	2017
Anzela Jevstafjeva	2017

Järvakandi valla kõrgeim tunnustus oli **aukodaniku nimetus**, mis anti füüsilisele isikule vallapoolse erilise austuse avaldusena. Sellega kaasnes valla hõbedane teenetemärk ja klaastaies.

Aukodaniku nimetuse on pälvinud 12 inimest:

Väino Rajasaare	2009
Ando Lillioja	2009
Toomas Kivilo	2009, postuumselt
Ahti Arak	2009
Valdek Tomson	2010
Ene Unt	2011
Tiiu Uuk	2012
Hans Medell	2013, postuumselt
Kalju Luts	2014
Enno Alliksaar	2015
Ants Sepp	2016
Saima Medell	2017

PILTUUDIS

Üle 200 jooksja trotsis jahedat ja vihmast ilma Järvakandis 14. oktoobril, kui toimusid Eesti karikavõistlused murdmaajooksus. Kehtna vallast saavutasid paremaid tulemusi: Kalev Hõlpus meeste 10 km 11. koht, Hugo Särev PU18 4 km 12. koht ja Karoline Kivilo TU14 1 km 34. koht. 28. oktoobril toimuvad Järvakandis Baltimaa-de karikavõistlused murdmaajooksus.

Foto: MARKO MATSON

Türgis Antalyas toimus 29. rahvusvaheline lauatenniseturniir "Lauatennis rahu nimel". Osales 485 võistlejat 38 riigist. Kehtna valda esindasid Malle Miilmann ja Kalju Kalda. Malle tuli lohutusturniiril auväärsele 1. kohale ja Kalju pälvis 2. koha. Järgmisel aastal toimub juba 30. juubeliturniir. Mõlemad pinksisõbrad on lubanud taas kohal olla ja esindada väikest koduvalda.

Katrin Anto

Vasakult: Malle Miilmann (Järvakandi), Savas Ertufan, Table Tennis Masters Club President, tema abikaasa Isik Subasi Ertufan, Aili Kuldkepp (Rapla) ja Kalju Kalda.

Foto: Kalju Kalda erakogu

Kehtna staadioni maja saab osaliselt uue kuue

Kehtna staadionimaja ümber võib juba septembrikuu lõpust märgata tellinguid ja ehitusmehi. Uue kuue saab staadionimaja torn.

Kehtna vallavalitsuse ehitusspetsialisti Hans-Jürgen Schumanni sõnul on käsil Kehtna staadionimaja torni remont, sest torni niinimetatud lamekatused olid amortiseerunud ja lekkisid. "Vahel jõudis vihmavesi ka hoone siseruumidesse." Väga halvas seisukorras oli mehe sõnul veel torni välislaudis ning ära oli vajunud torni konstruktsioonides soojustuseks olnud klaasvill, ka see vajab asendamist.

"Laudise eemaldamisega soovisime veenduda, kas kandvad konstruktsioonid on korras ja et poleks puitosades mädanikku," ütles Schumann ja täpsustas, et torni kandvad põhikonstruktsioonid on korras ning asendamist ei vaja. Osalist remonti vajavad ainult katusekonstruktsioonid. Samuti paigaldatakse staadionimaja tornile uus soojustus, et takistada külma jõudmist tornist teise korruse ruumidesse. Lisaks uuendatakse torni katus ja paigaldatakse fassaadile uus laudis.

"Kui Kehtna vald selle hoone koos staadioniga riigilt enda omandisse sai, oli hoone küllaltki halvas seisukorras, seda eelkõige võrrelduna sellega, mida ootaksime tavapäraselt kaasaegsetelt hoonetelt, olgu siis soo-

Käsil on Kehtna staadionimaja torni remont.

Foto: CAMILLA KÄNNOLA

justus, sisekliima, katused jms," tõdes Schumann. Ehitusspetsialisti sõnul kaaluti enne torni uuendamist ka selle lammutamist, kuid kuna lammutamine ja ümberehitamine oleks osutunud kulukamaks ja aeganõudvamaks, otsustati siiski remondi kasuks.

Kokku võttis vald pakkumised neljalt ehitusettevõtelt, kes käisid objekti vaatamas, torni renoveerimise osas ettepanekuid tegemas ja esitasid hinnapakkumised. Tööde teostajaks

valiti ettevõtte MCR Projektid OÜ, kes tegi pakkumise maksumusega 24 465 eurot, millele lisandub käibemaks. Tööde valmimise tähtaeg on oktoobri lõpp.

"Kahjuks pole sellega tööd lõppenud, hoone vajab jätkuvalt renoveerimist. Peab tõdema, et hoone ülevõtmisel oldi liiga optimistlikud maja renoveerimise maksumuse osas," nentis Schumann.

Raplamaa Sõnumid

Järvakandi KULTUURIHALL

02.11 kell 19 kino „Tähtsad ninad“, pilet 5 €/soodus 4 € sularahas kohapeal.

06.11 kell 19 Kaire kreisi kabaree! Humoorikas muusikaline vaatemäng kahes osas. Lavastuses kõlavad tuntud estrada- ja poplaulud Eestist ja välismaalt. Etenduses teevad kaasa ka Showstoppersi vaimustavad tantsijad. Avatud on kohvik! Eelmüügis pilet 29 €, sooduspiletid õpilastele ja pensionäridele 25 €. Etenduse päeval on pileti hind 35 €. Piletid on müügil Piletikeskuses ja kohapeal.

10.11 kell 18 Isadepäeva kontsert. Esinevad Järvakandi Kooli õpilased. Üritus on tasuta!

16.11 kell 19 kino „Põrgu katlakütja“, pilet 5 €/soodus 4 € sularahas kohapeal.

23.11 kell 19 kino „Ohjeldamatu Maren“, pilet 5 €/soodus 4 € sularahas kohapeal.

30.11 kell 19 Kose teater „Kikerdis“ etendusega „Kõiges on süüdi sardiinid!“. Kahevaatuseline ühe laibaga farss. Avatud on kohvik! Pilet 10 €/soodus 8 € kohapeal sularahas.

Täpsem info FB ja kodulehel!

Eidapere Kultuurikeskus

06.11 kell 16 mootorika ring lastele. Teema: meisterdame kingituse isadepäevaks. Osalemine tasuta!

11.11 kell 20 Karnevali pidu! Tantsuks mängib ansambel „Parvepoisid“, üllatusesinejad! Öhtujuht ja DJ Mamba! Avatud Fotoboks ja kohvik! Teema on vaba valik, valitakse parim kostüüm! Pilet eelmüügist 13 € (kui tuled kostüümis) kuni 08.11.23, pilet kohapeal 17 € sularahas. Laud ja piletid broneeri tel 5199 5344.

20.11 kell 16 mootorika ring lastele. Teema: valmivad värvilised salatid! Osalemine on tasuta!

22.11 kell 13 Eakate päevakeskuse kokkusaamine. Külla tuleb politseinik rääkima telefoni ja interneti pettustest ja ohtudest. Kõik on oodatud osalema! Üritus on tasuta!

27.11 kell 16 kino „Koletis Pariisis“, pilet 2 €.

01.12 kell 20 Jõulukuu pidu! Tantsutab ansambel „Mama“, öhtujuht ja DJ Mamba. Pilet sisaldab kaetud lauda: soe söök, külmad suupisted, kringel, kohv ja tee. Pilet: eelmüügist kuni 20.11 26 €, 21.11–25.11 30 €. Pilet pärast 25.11 ja kohapeal 30 € ega sisalda sööki.

Lisainfo FB lehel!

Kehtna Klubi

01.11 kell 18 Õmblusklubi.

02.11 kell 20 Hingedepäeva lamamiskontsert, gongidel Pille Matt. Osaluspanus 5 €.

08.11 kell 18 Õmblusklubi.

19.11 kell 14 Tagurpidi noorus meestepäevapidu.

19.11 kell 18 Šoti tantsude õpituba, ettehoikajaks Kadri Väli.

22.11 kell 18 Õmblusklubi.

29.11 kell 18 Mälumäng.

Täpsem info FB ja kodulehel!

Valtu Seltsimaja

16.11 kell 13.30 Pensionäride klubi Koduläte kokkusaamine. Oma osalusest teata Helgile tel 5394 1539.

19.11 kell 14 Ooperikino: Puccini "TÜTARLAPS KULDSEST LÄÄNEST".

Esmaspäeviti kell 17 kõhutanntsutreening algajatele, juhendaja Olga Sock.

Kolmapäeviti kell 12 tervisevõimlemine, juhendaja Kadri Karro Tagapere.

Kolmapäeviti kell 18 tervisevõimlemine, juhendaja Sillen Sindonen.

Täpsem info FB ja kodulehel!

Lelle Rahvamaja

01.11 kell 14 eakate kohtumine Lääne Prefektuuri Rapla politseijaoskonna politseinikega. Teemaks vanemaealiste turvalisus. Kõik huvilised on oodatud!

07.11 kell 18 Toiduklubi õpituba, valmistame pulgakooke. Juhendab Tordiproff. Osalustasu 16 €. Kohtade arv piiratud, vajalik eelregistreerimine.

13.11 kell 19 Paide Huviteatri ühevaatuseline etendus "Pihlakavein", pilet 7 €.

16.11 kell 17 kino, koguperefilm "Tähtsad ninad", tasuta.

26.11 kell 13 Lelle mälumäng.

Iganädalaselt:
kolmapäeviti kell 13 eakate kokkusaamine, lauluansambel Lepalinnud ja kapell;

kolmapäeviti kell 19 Jaana tervisetreening;

neljapäeviti kell 16–19 noorte huvitegevus Noorte Neljapäevad.

Täpsem info FB ja kodulehel!

Tagurpidi Noorusel oli 15. oktoobril sügisel taaskohtumisel sünnipäevalapsi õnnitledes väga tähtis hetk – juubilare oli tervelt neli. Nelja peale aastaid aga suisa 335! Tiit Käosaar – 70, Silvia Gontšarenko – 80, Õie Kabonen – 90 ja Vilma Vaksmann – 95. Nii palju sisukalt elatud aastaid!

Lisaks pidutsemisele ajasime veidi tõsisemat juttu ka. Külaskäisid piirkonnapolitseinikud Kristel Teets ja Jaan Sildoja, jututeemaks kõiksugu petturite ja kurjamite tegutsemisviisid ning see, kuidas neid ära tunda ja tõrjuda. Jutuajamise käigus tuli välja, et hõlptulu igatsejaid on seinast seina – nii kõrvihäga miljonäre, pangaametnikke, välismaiseid hurmureid, kurja-

Tiit Käosaar, Vilma Vaksmann, Õie Kabonen ja Silvia Gontšarenko.
Foto: SIGRID KALLE-VAINOLA

kuulutavaid kohtunikke, ootamatult abi pakkuvaid uustuttavaid, arvutisse pahavara paigaldajaid kui ka teisi kavalpäid. Pettuse küüsi on kerge sattuda.

Kui ka sinul on tekkinud mõne kirja, telefonivestluse, uue tuttava või mõne muu olukorra

suhtes ebakindel tunne, siis ära jää oma murega üks. Piirkonnapolitseinikud on valmis ära kuulama ja abi pakkuma: Jaan Sildoja 5303 6804 ja Kristel Teets 5329 2044.

Sigrid Kalle-Vainola,
Kehtna Klubi juhataja

Valla raamatukogud

Kõigis raamatukogudes väljapanekud "Hando Runnel - 85", "Mika Keränen - 50".

Järvakandi

• Ilia Panovi maalide ja skulptuuride näitus.

13.11 kell 9 Põhjamaade kirjanduse nädal, hommikuhämarus (lugemine koolis).

13.11 kell 19 Põhjamaade kirjanduse nädal, õhtuhämarus (lugemine raamatukogus).

Keava

09.11 kell 19 kino "Tume paradisi".

24.11 kell 19 RRR - Reedel Raamatukogus Räägime.

Kehtna

20.11–25.11 Hoiuraamatukogu kampaania (võimalus raamatukokku tuua ning taaskasutuseks ära anda puhtaid ja korralikke raamatuid).

25.11 kell 11–14 Hoiuraamatukogu Kehtna raamatukogus.

Lelle

• Viive Noore reproduktsioonide väljapanek.

Täpsem info FB ja kodulehel
raamatukogud.kehtna.ee

ÕNNITLEME

95

Vilma Vaksmann

94

Elfriede Riipinen

93

Oljana Jevstafjeva

92

Linda Silde

90

Julita-Juta Jürimaa

85

Õnne Teets
Laine Evard
Anna Palla

80

Ants Tohvert
Helju Hermann
Silvia Gontšarenko
Bronislava Lõhmus
Lembit Saaver

75

Aleksander Ivask
Anne Archipov
Anne Aus

70

Galiina Palasse
Urve Oidsalu

65

Enn Solovjev
Sulev Tammene
Ahto Sellenberg
Maria Rüsse

60

Ülo Vilgo
Rain Roosild
Miia Taniel
Aare Hindremäe
Risto Haas
Anatoli
Gontšarenko

UUS VALLAKODANIK

Robin Sillat

Jette Estelle Reiser

MÄLESTAME

Leo Kaarus

Maie Vetesina

Jüri Koršakov

Kui Teie ei soovi oma andmete avaldamist õnnitluste rubriigis, palume sellest kirjalikult Kehtna Vallavalitsusele teada anda. Sellel juhul jääb piirang alaliselt kehtima, kuni Teilt laekub avaldamise nõusolek.

OOPERIKINO

Muusikaelamus suurem kui elu!

P, 19.11.23 kell 14

Camille Saint-Saëns

STIMSON JA DELIA

Kohvilaud ja kava:
kuni 17 a 4 € / 8 €

Ooper on prantsuse keeles;
ingliskeelsete subtiitritega

Valtu
Seltsimaja

Info ja broneerimine:
f ooperikino
526 2722

Rapla Sõiduõpe

Tule õpi autojuhiks!
Meie autokoolis sõiduõpe sama
marki autoga mis riiklikul
sõidueksamil.

Meie juures õppides toetad
14.aastast autosportlast!

+372 520 8107
Rapla Sõiduõpe
@raplasoiduope
www.raplasoiduope.ee

Raplamaa rahvarõiva nõuandekoda kutsub

Rahvarõivakursus
“Rõivad selga suureks peoks”

Kursuse maht 400 ak tundi,
valmib sinu valiku järgi naise või mehe täiskomplekt.

Kursus kestab oktoobrist 2023 - maini 2025.
Toimub igal kuul ühel nädalavahetusel, Raplas Tallinna mnt 5.
Kuuhind 72€, lisandub materjalide hind.

Oma osalemissoovist anna teada 15. oktoobriks:
gerly.karu1@gmail.com

KOSE TEATER KIKERDIS

ZIGMUNT ZEYDLER ZBROWSKI

KÕIGES ON SÜÜDI
SARDIINID

Etendus 30. novembril kl 19:00
Järvakandi Kultuurihallis

Astrid Luski seatud ja lavastatud kahevaatuseline
ühe laibaga farss.

Osades:
Kristel Kook-Aljas, Jaanus Jaago, Sven Andresen,
Andres Õis, Katrin Lilleberg, Ellen Salupõld ja Tiit Palgi

Piletid 8/10 € müügil kohapeal sularahas

KARNEVALI PIDU 11.11.23
EIDAPERE KULTUURIKESKUSES

KELL 20.00-02.00

Tantsuks mängib ansambel Parvepoised!
Üllatusesinejad!
Õhtujuht ja DJ Mamba
Avatud Fotoboks!

Oodatud on ka osalejate etteasted - kõigile auhinnad!
Auhinnatud saavad ka parimad kostüümid!
Peaaühinnaks kutse kaaslasega vabalt valitud
(Eidapere peole (väärtuses 50.-))

Avatud kohvik!

Pilet kohapeal 17.-
Eelmüügist pilet 13.-, kuituleid kostüümis (kuni 08.11)!
Bronzeeri laud ja piletid nr. 51995344

KAIRE
kreisi
KABAREE

Muusikaline vaatamäng kahes osas

KAIRE VILGATS · KAIA-LIISA KESLER · STEN-ERIK LIIV
Showstoppersi tantsijad

Lavastaja: KRISTIN MURULA · Kostüümikunstnikud: GRETE LAUS-EVESTUS · GERLY TINNI

Piletid hind eelmüügist 29 (sooduspilet 25) eurot. Etenduse pileal 35 eurot.
Piletid müügil Piletilevi ja kohapeal.

TALLINK piletilevi

06.11 kell 19 Järvakandi Kultuurihall

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvõõndis.
Tel: 56 111 900

KUULUTUSED

Ostan autosid, maastureid ja
kaubikuid igas seisukorras.
Lisaks romude utiliseerimine ja
ARK-ist kustutamine. Transport
minu kulul. Tel 5693 2565.

tre Raadio

Rapla 91,3

UUED ÜHISKÜLASTUSED

R, 17. nov Tallinnas Kaja Kultuurikeskuses
“PEAKSIME RÄÄKIMA RAIMONDIST”
L, 2. dets Ugalas uuslavastus “MEIE KLASS”
K, 31. jaan 2024 Türi Nuutrum Teatri etendus
“VÄIKESED SALADUSED”
N, 22. veebr 2024 Rahvusooperi kammer-
saalis kontsert “MUUSIKA EESTILE”
N, 4. apr 2024 Vanemuises komöödia
“PROHVET JA IDIOOT”
N, 18. apr 2024 Rahvusooperi kammer-
saalis kontsert “MUUSIKALISED RÄNNAKUD”

L, 11. mail 2024 Estonias
taasesietendus ballett “UINUV
KAUNITAR”
P, 12. mail 2024 Vanemuises
uuslavastus “LEOPOLDSTADT”

Neile etendustele on pileteid.
Ostma pean ka 2024. aasta etendustele piletid
juba sel aastal.
Tellige ja saage elamusi teatrisaalidest.
Info tel 5394 1539

Helgi Sussi

Metsas näeme...!

www.metsaamet.ee
Tel. 5615 0680

Metsakinnistute ja raieõiguse ost
Metsa ülestöötamine ja vedu
info@metsaamet.ee

CINEMA CAFE JÄRVAKANDIS

• SUURIM JA VANIM
KOHALIK TOITLUSTAJA.
• KOHAPEAL VALMISTATUD
MAITSEV JA SOODNE TOIT.
• AITAME KATTA SINU PEOLAUA VÕI
KORRALDAME KOGU ÜRITUSE.

KÕHU
TÄIDAB
Cinema
CATERING

TOOME SINU TELLITUD
TOIDU SULE KOJU KÄTTE

PEOLAUAUD
SÜNNIPÄEVAUD
VASTUVÕTUD
BANKETID
MATUSELAUAUD
FIRMAÜRITUSED
JÕULULAUAUD
TÜDRUKUTE- JA
POISTEÕHTUD
GRUPPIDE TOITLUSTAMINE

OLEME AVATUD IGA PÄEV